ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4880 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 26/11 ՄԱՐՏ 1902 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 1 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1319 ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4880

درعلیه ده غلطه ده (آره ولك) غزته سی اداره خانه سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:

Տեղական բաժանորդի [illegible]:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրութեան:

ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՒ

Մանչէսթր բնակող Հայերուն, մեծ մասամբ վաճառական, գործնական միտքի տէր անձեր ըլլալնին գիտէինք, բայց նորութիւնը զոր կ'ընծայեն մեզի այս անգամ, հանրային կեանքի մէջ, ամէնէն նշանակալին է և ուշագրաւը: Առաջին անգամն է որ հայ համայնք մը իրեն հոգեւոր հովիւ մը ընտրելու համար լրագրական ծանուցումի ձեւին կը դիմէ, այնպէս ինչպէս որ և է հաստատութիւն հրաւէր կը կարդայ՝ յանձնակատար մը, հաշուակալ մը կամ գանձապահ մը գտնելու համար, եւ հասցէն տալով՝ որպէսզի ներկայանալ ուզողները բանակցին կանխաւ:

Այս նորանշան երեւոյթը գիտցին անշուշտ շատ մը ընթերցողներ, երբ Արեւելքի մէջ կարդացին սա ազդը.— «Մանչէսթրի Հայոց հոգեւոր հովւութեան համար յարմար եկեղեցական մը կ'ուզուի: Փափաքողները կրնան դիմել, մանրամասն գրութեամբ Հոգաբարձութեան հասցէին—որ կցուած է անգլիերէն լեզուաւ»:

Պատրիարքարանը ի՞նչ մտածեց արդեօք այս Ծանուցումը կարդալով, որ աւանդական սովորութիւններուն չի համապատասխաներ և փոխադարձ համաձայնութեամբ ու գիտակից կերպով ընտրութիւն մը կատարելու հաստատ առաջադրութիւն մը ցոյց կու տայ:

Ամէն պարագայի մէջ, մեղադրելի չեն Մանչէսթրի Հայերը իրենց փորձած այս նորութեանը համար, վասն զի Տ. Թորոս քահանայ Զաւգայեցիին շուրջը յարուցուած վէճերը պէտք զգացնել տուին իրենց՝ այս անգամ փոխանակ եկեղեցական մը հեռաւոր համբաւին հմայուելու, գրաւորապէս բանակցիլ ընտրելի եկեղեցականին հետ, յայտնելով անոր թէ ի՛նչ կը սպասեն իրենց հոգեւոր պէտքերուն ու մատակարարութեանը համար, և փոխադարձաբար ծանուցանել թէ նիւթական ի՛նչ պայմաններով պիտի յանձնեն իրենց մատաղ հովուութիւնը: Այս կերպով առաջքը առած կ'ըլլան ապագայ անհամաձայնութիւններու, մինչեւ մէկ ասիկան ներդաշնակութիւն մը ապահովելու համար:

Այս նախազգուշական գործողութիւններէն ետքն է որ պիտի կատարեն վերջնական ընտրութիւնը և արդիւնքը հաղորդեն Պատրիարքարանին:

Մանչէսթրի Հոգաբարձութեան Սընտուկը բաւականաչափ ամսաթոշակ մը կը վճարէ հոգեւոր հովիւին, և այս նիւթական առանձնաշնորհութիւնն է մանաւանդ որ ինքնավստահութիւն կը ներշնչէ իրենց՝ ազատական գրութեան մը հետեւելու: Աղքատ գիւղ մը պիտի բաւականանար հասարակ քահանայովը կամ վարդապետովը, կը բաւէ որ անիկա յանձն առնէր երթալ քարոզել, պատարագել, կնքել, պսակ և թաղում կատարել, առանց փորձը առնելու թէ կէսուշա՝ կէս-անօթի պիտի մնայ: «Մանր փոթորկայ ալիքներին» ադամայինները կ'ըսեն ընդհանրապէս.— «Մանր նիւթական հարցուածքներով մը կ'առաջնորդէինք մեր քարոզիչէն կամ երէցէն, բայց անիկա ալ պէտք է առաջնորդ գլուխ իր հոգեկան ձիրքերուն ու մտաւոր կարողութիւններուն վրայ, և ինքզինքը կատարելապէս ձօնէ մեզի»:

Մանչէսթրի Հայերը, թէեւ մեզմէ հեռու, բայց սերտիւ կապուած են Պոլսոյ Հայերուն հետ, և ամէն առթիւ՝ կրթական, բարեգործական ու եկեղեցական պէտքերու հոգացման համար Պատրիարքարանին առաջ ուղղուած հրաւէրները ազդուեցուցիչ եղած են: Պոլսոյ և Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցները մանաւանդ միշտ կը վայելեն անոնց նպաստները: Առաջին անգամն է որ իրենք ալ պէտք մը կ'ունենան, ոչ նիւթական պէտք մը, բարոյական, հոգեւոր պէտք մը,—քահանայ մը կամ վարդապետ մը: Դեռ կանուխ է իմանալու համար թէ արդէն իսկ ընտրելիներ ներկայացան և ովքե՞ր, բայց կը մաղթենք որ իրենց ընտրութեան եղանակը,—Ծանուցման միջոցաւ հոգեւոր հովիւ մը ունենալ,—գոհացուցիչ արդիւնքի մը յանգի:

Յ. Ս.

ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՀԱՅ. ՄԱՍՆԻԿՆԵՐՈՒ ԱՌԹԻՒ

Հայ և պարսիկ լեզուներու վրայ երբեմն մեր կատարած համեմատական ուսումնասիրութիւնները՝ որոնցմէ փոքրիկ մաս մըն ալ սկսայ ներկայացնել ընթերցողներուս, մեր բանասիրական հարցերով զբաղողներուն ուշադրութիւնը գրաւած են: Ուրախ եմ որ այս անգամ ալ Շահնեան էֆ.ի սակէց առաջ եկած մեր լեզուաբանական յօդուածները ուշադրութեան առարկայ ըլլալով անոնց մասին քննադատական ուսումնասիրութիւն մը գրած է, զոր գոհութեամբ տեսայ այս սիւնակներուն մէջ: Մանաւանդ ալ աւելի գոհ մնացի, երբ տեսայ որ յարգելի բանասէրը յօդուածներուս լաւ կողմերը երեւան հանելով մէկտեղ՝ իր տեսութեամբ անճիշդ նկատած կէտերն ալ ցոյց տալու անկեղծութիւնը ունեցած է: Այս կէտը մասնաւոր կերպով շեշտել ուզեցի, որովհետեւ մեր մէջ երեւցած քննադատականները յաճախ կամ լոկ գովասանք են և կամ ծայրէ ծայր պախարակում, շատ քիչ անգամ կը պատահինք համեստ և անաչառ քննադատութեանց, որոնք գրական երկի մը իրական արժէքը ի վեր հանելու կը ծառայեն: Ուրեմն շնորհակալութեան արժանի է Շահնեան էֆէնտին, որ այս մասին գովելի օրինակ մը կ'ընծայէ իր գնահատելի քննադատութեամբ:

Շահնեան էֆէնտին ԱՆ կամ ԱՄ ժխտականին նախնական ձեւը ՀԱՆ և ՀԱՄ ըլլալուն մասին մեզի հակառակ է: Կը հաստատեմ թէ իր առարկութիւնը ունի, քանի որ, կարծեմ, հնդեւրոպական ԱՆ ժխտականը ունի աւելի առաջ. ասոր քանի որ յանկարծական, համբակ և հանդարտ բառերուն սկզբի յան համ, հան՝ ժխտականէ զատ ուրիշ իմաստ մըն ալ կրնար ունենալ, ուրեմն ալ իրաւունք ունիմ ենթադրելու թէ ԱՆ ժխտականին հնագոյն ձեւը ՀԱՆ էր, որուն ուրեմն Հ և Ց ձայնը հնագոյն ատաղձ և կորսուած է ուրիշ շատ մը բառերու պէս. ձեռագրեալ ծանօթ մէջ ալ փոխելու հարկ չկայ, քանի որ կատարեալ ծանեայ է, արմատը՝ ծան, իսկ միւսները փոխաբերաբար հնացած կը գտնուին: Համբակը առջին քննելու հարկ չեմ տեսներ, իսկ հանդարտը՝ կ'արժէ որ անգամ մըն ալ ուշադրութեան առնենք. ՀԱՆ՝ ժխտական, դարտ՝ համեմատելի պարս. տէրտ բառին հետ, որ ցաւ, վիշտ, հոգ և տագնապ կը նշանակէ, անոր բէ ժիշկ, բժիշկ հոգ (Ֆիրտուսի). ասոր գոյութիւնը կը նշմարուի տէրտսուզ բառին մէջ ալ, հետեւաբար հանդարտ՝ առանց ցաւի և առանց տագնապի եւ կը նշանակէ: Հիմա պարզուեցաւ անշուշտ մեր վերոյիշեալ կարծիքին մութ դողը:

Ամաչելի քննադատութիւնը քիչ մը խեղճ եղած է. մենք «թերեւս» բառն էինք առած համար, որուն առօթ ծանօթ և աղօթք բառերը ծանօթ են մեզի. այդ առարկութեան ասացուածքը ուշադրութեան վրիպած կ'երեւի: Այսու հանդերձ չեմ ալ հրաժարիր այդ կարծիքէս, որչափ այս բառին կազմութեան խնդիրն բաւական լուծում մը տրուած չէ: Արտաքին երեւոյթներ մեզ կրնան խաբել, ուստի աղօթք՝ ամօթել, աղօթք՝ աղաչել ատենուան նկատելու կարծիքը չունիմ, մանաւանդ որ աղաչ պարս. ղաշ աղաչել արմատին հետ համեմատելի է:

«Անլուսաւոր լինել իբրաւունք մի՛ ամաչէք, ակն առնուլ ի դատաստանի չէ բարւոք» կ'ըսէ Սողոմոն. մենք ալ ամաչելը արդարութեամբ դատելու մասին ամօթ չզգանք կամ լաւ եւս է ըսել կարծեմ. ասոր գովելու, քաջալերելու ձեւ չբանենք, քանի որ «ակն առնուլ» այսինքն աչառութիւն ընելը «չէ բարւոք»: Ն տառին Բ փոխելու խնդիրը որչափ ծանօթ բառ մը ըլլալուն համար՝ մենք այդ կէտը զանց ըրած ենք մեր յօդուածներուն մէջ և մասնիկները իրենց կրած փոփոխութիւններովը միայն ներկայացուցած ենք, առանց մէկուն կամ միւսին առաջնութեան կամ հնութեան պատիւը տալու: Ցանդիման բառին յանդ ան է, ինչ որ է հանդէպի հանդը, այս անհերքելի է. նոյնպէս ալ անհերքելի է յանկարծական յան մասնիկը՝ որ ժխտական է, Ց տառը թարմատար ըլլալ թէ ոչ խնդիր չէ, համբառնալ կամ անբառնալի համար ի՞նչու միեւնոյն դատողութիւնը չենք ունենար. Ց տառը հոս նախդիր ալ չի կրնար ըլլալ իբրեւ ի: Պոլսոյ ամբողջին, զոր Շահնեան էֆէնտին սպառ կը մերժէ, ամ բ ողջ, ամ և բ մասնիկ ներով երկու անգամ ժխտուած և առաջ հաստատական իմաստ մը առած:

Այս ստուգաբանութիւնը կարծեմ թէ բուն իսկ իրենց չէ, որովհետեւ շատ ստուգաբանութիւն ըլլալէ զատ զարմանալի հնութեան հետքեր ալ կը կրէ. Հայկական բառարանին և ուրիշներուն Հ. Ճելալեանի այս մասին առած մեկնութիւնը թէ՛ բանաւոր և թէ շատ բնական է. առաջինը կ'ըսէ համբուն ողջ. իսկ երկրորդը՝ համ բ ողջ. Թէեւ երկուքն ալ իրեն խակութիւնը երեւան հանած չեն: Իսկ մենք երկու կարծիք ունինք, Ա. Պարսկ. ճշդուէ՝ համբովի, որուն հրամայականը կամ արմատն է hangebun կամ hangu կազմուած պարս. hն (չէմ) ընկերական մասնիկէն և pivi մղէ՛ր. ըլլալ. բայց պարսկերէն պուն կամ պին ձուլել բառին ալ առնել եղած է, որ Հայերէնի ալ անկողնուլ համբաւն եղած է, ամէնը, բոլորը նշանակութեամբ, իսկ ամբողջ բառին մէջ ճիշդ պարսկական արտասանութեամբ վերջնական hնգան ձեւով գործածուած և ողջ հետ կցուած է ու ձայնի ներդաշնակութեան համար Լ ջնջուելով, որով ճիշդ Հայկական բառարանին ըստ ամբողջ նման համբ. ողջ կը նշանակէ. ողջ բառին արմատական գործածութեան երկայր ծանօթ է, Ս. Գիրքի սա հատուածին մէջ՝ ցրուած և կործանուած ազգ մը ժողվելով կանգնելու իմաստով առնուած է. «Եւ ողջացոյց զամենայն մնացորդս», ուրեմն ամբողջին ողջը կը նշանակէ նաեւ կեցող, կանգուն:

Բ. Ամբողջ՝ ինչպէս նախորդ յօդուածներուս մէջ ալ ըսած եմ, պարզապէս վերոյիշեալ hampasee ժողովել, համաձայնիլ անհատական գործ մնացող ընդունելութիւնը եղող hampas կամ hanpusin հետ համեմատելի է, երբ ամբողջ պատը կոտրուած է, որ անդմտելի կը մնայ մեզի: Իսկ պարս. նապ բառին երբ նա ապ է կրճատուել անձուր նշանակելը երկու առակէտով ճշտութենէ հեռի է, նախ թէ՝ այդ բառը պարսկերէնի մէջ հեզաւկ եւ հաստատուն մեջմիններու միանգամայն իբր ածական կը տրուի, ի մէջ այլոց Ֆիրտուսիէն ալ շատ մը օրինակներ կրնանք բերել, բայց մէկ հատն ալ բաւական է այս կէտը ճշդելու.

«Բի տէր ճամի կիթի տէր ամշա չերամ»
«Ֆիրշան կէշէ՛ մանէնար hացուbի ճապ(*)» (Ֆարհնամէ):

Վերջին տողին մէջի hացուbը յաղթող կոչուած դիւցազն է, որուն ածական տրուած է ճապ, միւսկի ճապ, լավի ճապ ևլն. ալ պարսկերէնի մէջ սովորական ասացուածներ են. Երկրորդ թէ՝ ճա ապ բարդութիւնը լեզուի օրէնքով սխալ է. պի ապ միայն կարելի է ըլլալ: Իսկ ամբողջ բառին ստուգաբանութեան կամայական երեւալը, անկեղծօրէն կ'ըսենք, խիստ զարմանալի երեւոյթ մ'է ինծի, կարծեմ թէ երկրորդ յօդուածս կարդալու առիթ ունեցած չէ. հոն բառը իր խակութեամբը կը ներկայանայ: Ի՞նչ հարկ կայ hացաbել, ժողովել իմաստով հայերէն ԲՈԼ արմատ մը գոյութիւնը հաստատելու, քանի որ մեր երկրորդ յօդուածին մէջ պարսկերէն ԳՈՒՂ ի՞նչ ըլլալը ցոյց տուած ենք. Եթէ լեզուաբանական ուսումնասիրութիւնները այս սկզբունքով կատարելու ըլլանք, այն ատեն հայերէնէ դուրս ելլելու չէ. ամ բարբcs աsr ճա ճակ աsr ու-oան և դեռ բազմաթիւ բառեր ինչպէս պիտի ստուգաբանենք, քանի որ անոնք ճապէս զուտ հայ բառեր չեն. ինչ որ է, այս մասին թերիմացութիւն մը եղած է, կամ՝ ինչ որ կ'ենթադրեմ, երկրորդ յօդուածս դեռ իր ձեռքը հասած չէ:

Ըստ մեզ ըմբռնել կարողութիւնը հասկնալու համար փոխել comprendre անհերքելիութիւն հետ համեմատելու հարկ չկայ, քանի որ այլ եւս անհերքելի կը մնայ և ստոյգ կը նկատուի սա պարագան թէ պարսկերէն ՀԱՄ մասնիկին կրճատուածը եղող ԷՆ և ԷՄ՝ հայերէնի մէջ ալ գոյութիւն ունին ԸՆ, ԱՄ և ԸՄ ԱՆ ձեւերու տակ, որոնց մասին բաւական օրինակներ ցոյց տուած ենք. խնդիր չէ թէ ըմբռնել սկզբին ԸՆԴԷ կրճատուած է թէ ոչ, ասիկա անգամ մը մանրամասնութիւն մըն է, «հա՞ւն հաւկիթէն ելած է թէ հաւկիթը հաւէն», ասոր պէս բան մը: Եթէ ընդ բռնել ձեւով բառ մը ցոյց տրուած ըլլար, այն ատեն կը լուծուէր այս խնդիրը. ընդ ձեռնել կարծեմ թէ կայ, բայց միւսին գոյութիւնը չեմ յիշեր, որչափ յօդելու ալ պէտք չկայ, քանի որ մեր հաստատել ուզած պարագային ստուգութիւնը ընդունուած է:

Ս. Ց. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ

(Մնացեալը վաղը)

(*) Օսմաներէնի մէջ ալ միեւնոյն կերպով կը գործածուի:

ՔՍԱՆ ՏԱՐԻ ՎԵՐՋԸ

ԹԱՐԿՆԵՆԴԱՆՑՕՒ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Սրտով դառնալուս, որչափ պատրաստ էին պարերգը սկսելու. սէրկ մը և սրինգ մը գտնուեր էր: Իրբեւ պարող աղուոր ասպետներն ներկայ գաւառացիներուն անդրանիկը, որմէ չէփիկենով և լայն փոթերով, որ սրտին լաւս ուշադրութեան մէջ սկսաւ երգել ու պարել.

Բուրդ ոսկի եագասայ.—Էլ՛ գիւղ մէջ չըմնայ.—Ելայ դաշտ հարսին առան.—Իմ քէյֆ կ'երգէր վեր ըմեան.—Աստուած կերտայ շատ կերտայ.—Ուլս աղջէկ ինծի կերտայ.—Ոսկին գնաց թող երթայ խորոտ եարուկս թող մնայ:

(կը կրկնէ)

—Ուրիշ մը, ուրի՛շ մը, լսուեցաւ ամէն կողմէն, քիչ մը նազով սկսաւ ուրիշ պարէ մը, աւելի՛ խանդավառ և դիւրաշարժ.

Ծօ աղջա՛յ, աղջայ ու կաղով,
Հարս՝ի ընծիս մեր պատով
Մեր պատ փլաւ քի աղով,
Մեր հարս մեռաւ քի աղով,
Կ'երթամ ասիմ իմ աղբոր
Զարնէ չամամ ծծերուն:

Ծօ՛ աղջայ աղջայ լ'անկարի
Շալվար հագեր ժանկառ
Գնա՛, վերին թաղ և արի,
Պաղ զողնիկներ ու արի
Պա՛ղ զողնիկներ ու արի:

—Միւսները՝ ըսաւ ուստաւորը, ու առաւ առաջ անցաւ չուխայ մինթանով գէր մարդ մը, որուն համար կ'ըսէին թէ Թլկատինի գեղջուկ ոսկանէս վարժապետին մօտիկ և Պոլսեցիներ ազգական էր և անոր ներկայացուցիչը հանդէսին մէջ՝ ձեռքը մէջքին դրած դարձաւ մէյ մը ու «հէ՛յ» սեւ երգս, երկառարդի մը ուղղելով խօսքը՝ որ առաջ եկաւ. գեղջ ու քաղքի բոլոր երկիրներէն և բուրումնալից ծաղիկները կը կերէր վրան ալ՝ որուն պերճ և գեղեցիկ ամբողջութիւնը իբրեւ ընդհանուր Զարզարդար մըն էր, ինչպէս կը կոչէին և որ արդի Զարզարդարին վարժապետին պաշտօն էր եղեր:

Երկուքը մէկտեղ ձեռք ձեռքի սկսան.

Սատուսատուն ցաթեց կարմիր արեւը,
Աղջէ՛կ, բի՛ր պագնեմ ունքէդ վերեւը,
Ասված պահէ սիրականէդ արեւը.
Օլոնքիմ հայիմ օր, թիւման է կալեր,
Մորենի մը բուսեր սէվի է պօյը
Նժալ հաւլուսէս պօյը կ'ըլմանի,

Եսքը թեւ թեւի մատն սկսան սա սերերգը.

Ի՛նչ ևս կայներ ալեքի մէջը,
Հիմա չուատ մը ըլլամ խէջը
Գրկելու է բարակ մէջքը:
Պագնելու է ալ երեսը.
Երես երես՝ կարմիր երես,
Մաղդ երկայն խմոր բերես,
Ինծի թողուս մէկը սիրես
Երթաս դատաստանին սեւերես:
Ի՛նչ ես նստեր հողին վրայ
Ալ ես հագեր մօտին վրայ
Սրտէ՛կ քեզ գրկողին վրայ:
Երես երես՝ կարմիր երես. ևլն.
Ու եղանակին, դարձ դարձիկ.
Հա Մըրօ՛, եա՛ Մըրօ
Ա՛ռ Մըրօ, գուն եա Մըրօ,
Սիրտս մարաղ, եա՛ Մըրօ,
Գոյնդ խուրմայի հա՛ Մըրօ:
Հողայի մէջ մէ՛կ հատիկ,
Բիւր ծաղկի մէջ մէկ ծաղիկ
Տեսքդ հէնց կ'ըսես հուրի է,
Սիրտս իրան գերի է:
Հա Մըրօ՛, եա՛ Մըրօ
Սիրտս մարաղ, հա՛ Մըրօ ևլն.:

Ծափերու մէջ զուարթացան, բայց ոգեւորութիւնը այնքան շատ էր այս նորօրինակ զուարճութեան առթիւ որ—թէեւ քանի մը թեթեւասոլիկ քաղքեցիներ կը տրտունջային՝ իրենց պարէն զրկուելնուն համար—աղջիկները կրկնուեցան և սիրերգ մը պահանջեցին. այն ատեն Թլկատինի ներկայացուցիչ լայն մարդը, ինք առաւ սրինգը, որ մինչեւ այն ատեն Կրօ լուսաղբարը կը կերէր. «Զարզարդարին խանդ լռելին առաջարկեց որ ուզած մէկ սիրերգը երգէ: Գոհ և չորամիտ ժպիտ մը երեւցաւ աղուոր դէմքին վրայ. աչքերը վառեցան ու նայուածքը գետնի իջան մը կախուած փալփլուն, շրջադգեստ մը ծալքերուն յառած, աղուոր ձայնով մը սկսաւ.

Աչի՛ս, անունդ է Եղսայ,
Դառն ձայն քեզ տեսայ
Էկօ ինծի պագ մը տուր,
Օր ըլլամ պապուդ փեսայ:

Խէրէթիլ ես պար չունիս,
Շա՛ռ աղէկ ես թար չունիս,
Ծոցդ ճայիլ մի մտնայ,
Ըննելու հէչ նազ չունիս:

Եւ եղանակը փոխելով

Ուսկու կուգաս սուրբ Մանայ,
Տարեկդ իմ եղեր ցիվանա
Պաչիկ մի տուր մարդ չիմանայ:

Աման էս աղէկ աչերդ,
Պագեր եմ ծոցուն մէջերը
Մէկալն ըլ մօտս մէջերը
Պագե՛ր եմ ծոցուն մէջերը...

Բուռն ծափեր, որոնց մէջէն Կրօ լուսաղբարը, աւելին օգտուած երբ բերանը բացած էր «չէր մը տառն...» ընդմիջուեցաւ նոր դէմքով մը, որ կ'առաջարկէր զուարթ պարերգով մը վերջացնել զուարճական պարը. ընդունեցին ու հաւանութեամբ, դիմակաւոր մարդ մը, առաջ անցաւ և աչքերը շարժելով սկսաւ մը եղանակաւոր մեծախօսութեան պէս սկսաւ արտասանել.

Ելանք գացինք, ալախէր, քէօշատ համամին,
Բերին աղջիկներս գիրն ապարկ բան մը
Ծօ՛ աղբէ՛ր, պու նէ՛ որբ կ'ասեմ—ելլը նոր կասեն.
Հա՛յ հա՛յ, մարդ չեն անոր, վա՛յ վայ, մարդ չեն անոր,
Ելանք գացինք, աղբեր քէօշատ համամին
Բերին աղջիկներս կողերեն կարմրուկ բան մը.
Ծօ՛ աղբէ՛ր, պու նէ՛ կ'ասեմ—փէշտըմալ կ'ասեն
Ծօ՛ աղբէր, պաշկէր ջինի պէգայէր զան թոփլէր...
Եւ այլն եւ այլն:

Միծաղով խառն ծափեր լսուեցան. ու այս զուարթ անակնկալին վրայ քանի մ՛ Պոլսեցի նորագոյններ և նորեր սառեցին թէ իրե՛նք ալ ունէին ժողովրդական բանաստեղծութիւն և բանաստեղծ մըն ալ զոր՝ կ'ուզէին զուարթացնելու առջը խաթել՝ անօրինակ զայրոյթով մը. ճիշդ վայրկեանն էր, միջահասակ լուսանկար մարդ մը ներս մտաւ, կէս-գիմակով. կառակը սազ մը կախած էր. սրունքներուն ձկնորսի փոթուռ մը և պօյամա եաղմա մըն ալ գլուխը. բոլորն տեղ տեղ փոշիի հետքեր էր ելած:

—Կեցցէ՛, կեցցէ՛ բառերը բարձրացան քանի մը ձայներէ. կեցցէ սա Օսէնիկը որ մեր Սիփահիօղլը բերաւ... ժողովրդային երգ մը. ա՛ Քնարիկդ թող զնգզնգէ նէ հեռանալի և ամփոփ երգով.

—Շատ աղէկ, բայց հիմա, ըսաւ ան, քամանչէն ձգած եմ ալ ա՛րսս, ու Բանաստեղծութիւնը ալ իր չուխանը խօթած է:

—Անո՛ր համար ձերմակեր ես, մարմանէն փոխած կարուի նման, լսուեցաւ սուր ձայն մը:

...Վերջապէս հաւանեցաւ, ու նալալով քամանչէն ձեռքը, մէկ ոտքը օդին կեցաւ պահ մը, որոշելու համար ոչ-դրբարը ու ոչ-երկնակալ ռամկական երգ մը. յանկարծ դէմ մը ըրած պէս ցնցուեցաւ ու սկսաւ՝ իր յաղթանակին առաջնորդ մէկի մը շարժումներով.

Ան ի՞նչ նեղկունք, ցանկունք է,
Տօ՛ն է չէ նէ, ծակունք է.
Ես կը բանամ, կը գոցեմ,
Հոգ չէ՛, էշէմ տաքունք է:

—)(9)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ՌՕԶ–ՄԱՆՕՆԻ ՎՐԷԺԸ

Բ

ԱՆԴՐՇԻՐՄԻ ՁԱՅՆԸ

—Վիլլօրէէ անգամ մը ձեռքը երկարեց դէպի այն թուղթերը, որոնք քամիէն ձեռքին մէջ կը գտնուէին: Կ'ուզէր կարդալ և վերահասու ըլլալ:

—Ո՛չ, հիմա, ըսաւ Գ. Լաժարս: Եթէ հիմա կարդաք, պիտի ստիպուիմ հարցումներ ուղղելու ձեզի, ինչ որ իմ իրաւունքիս սահմանէն մէջ չէ: Հարցաքննիչ դատաւորին և ձեր ընտրելիք փաստաբանին ներկայութեան կրնաք կարդալ զանոնք:

—Բանալ է ես ամբաստանութեան տակ կը գտնուիմ, քանի որ փաստաբանի պէտք կայ:

—Ո՛չ, միայն կասկածի տակ էք:

—Դատաւորը ձեզ կ'ո՞ր պիտի դնէ:

—Կարծեմ թէ իսկ պիտի ըսէ ձեզի:

Վիլլօրէէի ձեռքերը կապուեցան շարժումով մը կծկուեցան ծնկերին վրայ: Երբ հեռացուց զանոնք, եղունգներն հետքերը կը նշմարուէին: Ուշադրութիւնը երկար տեւեց: Երեւան եկած նամակներու թիւը շատնալով, աւելի մանրամասն կը դառնար խուզարկութիւնը:

Գ. Մորուէլ Ֆրանսուա արդէն էր, ինչ որ ալ ըլլայ, առանց թողուլ Գ. Վիլլօրէէն, երբ Գ. Լաժարս խուզարկութիւնը աւարտած ըլլար:

Երկու ժամէն աւարտեցաւ խուզարկութիւնը: Վիլլօրէէ երբ անգամ մտածեր էր իր տունը և երբ բանտարկեալ դուրս կ'ելլէր անկէ:

Ոստիկանութեան քօմիսէրը, Վիլլօրէէ և երկու ոստիկանները դատական պաշտօնատուն դարձան: Հարցաքննիչ դատաւորին սենեակին մէջ, հարցաքննութիւնը շարունակուեցաւ:

—Պարոն, ըսաւ Գ. Մորուէլ Ֆրանսուա, դատական հարցաքննութեան նոր օրէնքին համաձայն, իրաւունք ունիք խորհրդատու փաստաբան մը ընտրելու: Հետեւաբար պէտք է ամենակարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ ընտրէք ձեր խորհրդատու փաստաբանը, անոր անունը յայտնելով կամ իմ քարտուղարիս և կամ այն բանտին պետին, ուր պիտի առաջնորդուիք: Սակայն իրաւունք ունիք նաեւ խորհրդատու փաստաբան մը չընտրելու:

—Իմ իրաւունքս է զայն պիտի դնեմ:

—Այդ պարագան պիտի նշանակեմ հարցաքննութեան տեղեկագիրին մէջ:

—Անո՛ւն ունիմ ընտրելու, խորհելու:

—Անտարակոյս... Սակայն օրէնքը բնաւ չի թոյլատրեր որ ամբաստանեալը ձգձգէ իր որոշումը, այլ հարկ է որ փութով որոշէ: Արդարեւ, անընդունելի է որ անսահման ձգձգումներով՝ ամբաստանեալը կարենայ ուզածին պէս յապաղեցնել իր կրելիք հարցաքննութիւնը:

—Եթէ քառորդորս ժամուան մէջ որոշում մը չտամ...

—Իրաւունք պիտի ունենամ մերժում նկատելու ձեր լռութիւնը:

—Պարոն, քառորդ մը ժամ չպիտի սպասեմ:

—Ընտրութիւն ըրի՞ք:

—Այո՛:

—Ո՞վ է:

—Նախկին ընկերակից մը, զոր երկար ատենէ ի վեր տեսած չեմ, որովհետեւ մեր երկուքին վարած կեանքը բնա՛ւ իրարու չէր մօտեցներ մեզ: Աշակերտ իմ բարեկամս էր, հիմա դարձեալ բարեկամութեամբ պիտի վարուի, իմ դժբախտութիւնս տեսնելով: Կէյօմ Ժիւվրաժէնը կ'ընտրեմ իմ խորհրդատու փաստաբան:

Հարցաքննիչ-դատաւորը իր քարտուղարին դարձաւ ըսելով.

—Նշանակեցէք այդ անունը:

Ու Վիլլօրէէի ուղղելով խօսքը, յարեց.

—Կը ճանչնամ Ժիւվրաժէնը և լաւ կը ճանչնամ... Չէիք կրնար աւելի լաւ ընտրութիւն մը կատարել:

Ժան Վիլլօրէէ բանտ առաջնորդուեցաւ: Այդ օրն իսկ Գ. Մորուէլ–Ֆրանսուա կ'իմացնէր խորհրդատու–փաստաբան ընտրուած ըլլալը: Ժիւվրաժէն ընդունեց իրեն առաջարկուած պաշտօնը. երիտասարդ փաստաբանը խորապէս յուզուած էր Ռօզ–Մանօնի սպանութենէն, որուն շարժառիթները առեղծուած մը դարձած էին ամբողջ Բարիզի համար.

Հարցաքննիչ դատաւորը իսկոյն կոչնագիր մը ղրկեց Կէյօմ Ժիւվրաժէնի. այս վերջինը, նոր օրէնքին համաձայն, քառորդորս ժամուան մէջ պէտք էր ներկայանար հարցաքննիչ դատաւորին: Հարցաքննութեան ժամը որոշուած էր և անկէ օր մը առաջ Ժիւվրաժէնի պիտի հաղորդուէր մինչեւ այն ատեն եղած հարցաքննութեանց արդիւնքը: Հիմա գտանք Ս. Էլէօթէրի փողոցի տունը: Ժէրօմ, Մաքսիմ և Ռէմիր զաւակներուն կը դառնային յուզուածութեան արտասուքներ յետոյ: Ալ եւս լռեցած էր ամէն ինչ: Բարեկամներ ցաւակցութեան դալու եկեր էին տուն, քանի մը մխիթարական խօսք ըսելու համար:

Բարեկամները մեկնած էին ու միայն Կասպար, չափազանց տառապանքէն աչքերը ուռած, հոն մնացած էր: Թերեւս հարիւրերորդ անգամը ըլլալով, կը կրկնէր մտքին.

—Ինչո՛ւ համար մեռաւ: Եթէ սպաննեցին զայն, պատճառը ի՞նչ էր... Եթէ սպաննուեցաւ, դարձեալ ինչո՞ւ համար: Ներած էր իրեն և միշտ կը սիրէր զայն: Ռօզ գիտէր այդ բանը: Թերեւս երջանիկ պիտի ըլլար... Սակայն յանկարծ մահը եկաւ, ամէն բան խանգարեց:

Իր քով գտնուած նամակը պիտի կըրնար գոհացուցիչ բացատրութիւն մը տալ, բայց Ռօզի յիշատակը այնքան կը յարգէր որ չէր խորհեր իսկ բանալ այդ խորհրդաւոր նամակը:

(Շարունակելի)

Կուռնակի կնիկ մը ունիմ
Ոնդրիկ կնիկ մը ունիմ
Ես իրենն եմ, ինք իմս է
Թունդրիկ սրտիկ մը ունիմ...

Շուրջի լռութիւնը տանելով գերազանց հիացումի մը մէջ կորսնցուց զանոնք. ու, երբ վերջին տունն ալ կնքեց, պահածը սկսաւ դուրս տալ՝ քիչ մը անզօրեն, որովհետեւ իրենց մէջ... Հարուածել կ'ուզէր կարծես շուրջի ունկնդիրները.

Շահմռուկիս աչուկները
Մէյմէկ գոհար են տղին.
Աչխարհքիս մէջ տանկ հարսը
Լոյս ու արեւ է կեանքին։

Մուշն իլլեսուն, ժամկոչ չեկած,
Աւլեր, սրբեր, կոկեր է,
Սաթսուրաեր լաթի կ'իջնայ
Զիս ազատեց հոգերէ։

Իմ աղուորիկ Շահմռուկս
Աւլինկը մանչ բերաւ...

—Զի՛ւէ, զի՛ւէ... լսուեցաւ չորս կողմէն, զի՛ւէ, զի՛ւէ, եուհա... կրկնեցին կոչտ ձայներ։

Պուէտը կոյծականօրէն՝ պատանց դէմքը, ներեց նորեան ու դուրս խուժեց. իր աշխատանները ծունր խօսքերու սկսեցին. աղմուկը մեծցաւ. կռիւը անխուսափելի էր, եթէ հոչակելով կողմեր չելլար. մանաւանդ կիները որոնք՝ ամէն բանէ առաջ իրենց պարէն զրկուելէ կը վախնային։

Վերջապէս յանձնաժողովին պետը ներս եկաւ Պուէտին հետ — որ դարձեալ հագուած էր — ու աթոռի մը վրայ ելլելով ըսաւ.

—Մենք հոս, ամէնքս ալ կը յորդենք ու կը սիրենք, քանի որ նպաստած են աղջին մասունք զուարճութեան. միայն յայտնելիք եթէ կէտ մը կայ, ա՛ն է թէ, պէտք է որ Պոլսեցի գրագէտները քիչ մը նուազ արհամարհող ըլլան, գաւառացի գրագէտներն ալ քիչ մը նուազ խրոխտ, քանի որ գրական եղբայրներ են ամէնքն ալ. ուստի այս անգամ ո՛չ մէկուն ալ խաթրը կոտրած ըլլալու համար, առաջարկելով յայտագրին Բ. մասին սկսումը, պիտի առաջարկէի որ հօրա մը դառնայինք ամէնքնիդ ալ, որ՝ թէ՛ տոհմիկին մօտ է և թէ պոլսականէն ընդունուած, և որուն շրջան պարագան, բայցաքար, եթէ կ'ուզէք, ես ինքս կ'ըլլամ...

Հաւանութիւն կար. վար իջաւ. եւ մինչ նուագածուները հօրաի կոյտառ չեչտերը աւելի կ'անձկացնէին, մարդերու և կիներու երփներանգ շղթաները անջատ անջատ կը դարձդարձէին պրպրաուած, գինո՛վ, մնացած պահ մը առաջուան վէճը, թէեւ զոյն վերսկսելու սպառնադրութիւն կը տեսնուէր քանի մը հոգիներու մասնաւորապէս Արթինենց Կրօ լուս աղբօր խիստ դէմքին վրայ։—

* *

Սիրական Պէտթըրբսն, պարելէն գալկուտ պայտ մը վառական ըլլալուն, տուն դարձանք առիպուած, որու պատճառով չկրցի վայելել և վայելել տալ ընթերցողներուս, նախկայ դէմքերուն այլազան տարազները և պատկերները, որոնցմէ հոգիս կրցի սա՛ քանի մը դրուագները գծել անդրադառնալով, թէեւ կը հաւաստեմ թէ, մինչեւ լոյս, ուրիշ որ և է միջադէպ տեղի չէ ունեցեր, ու յայտագիրը լիուլի գործադրուելէ վերջ, ուրիշ կարգ մըն ալ չինական պարեր են խաղցուեր—հաճելի փոփոխութիւն՝ այդ չնչող հանդիսաւորութեան։

ՅԱԿՈԲ-ՏԷՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Քաղաքական Լուրեր

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Տարօրինակ զրոյց մը.— Պուէր պատերազմիկները.— Բանակցութեան լուրեր.— Պուէր պետերու խորհրդակցութիւնը.— Բաբելոյի մէջ։

Լոնտոն, 6 մարտ.— Նախարարական միջավայրի մը մէջ, այս իրիկուն, կ'ըսուէր թէ Անգլիոյ կառավարութեան առաջարկութիւններ եղած են հաշտութեան բանակցութիւններուն համար։ Այդ առաջարկութիւնները ոչ թէ Լա Հէյէն, այլ նոյն իսկ պուէր պատերազմիկներէն եղած են։ Անգլիոյ նախարարներէն ոմանք ոչ-պաշտօնական գումարումի մը մէջ խորհրդակցեր են այդ առաջարկութիւններուն վրայ։ Այս լուրը վերապահութեամբ պէտք է ընդունիլ, վասն զի տակաւին ո՛չ հերքուած է և ոչ ալ հաստատուած։

—Բլէմֆոնթէյնէն կը հեռագրեն Սթանտարտի թէ Շիթայ ու Տէյվէթ անցեր են Նաթալի գիծը ու հիմա Ուտրեխթի կողմերը կը խորհրդակցին Պոթա զօրավարին հետ։ Այդ տեսակցութեան նպատակը յայտնի չէ։

Քրուսսոֆ.— Ֆուշէ ու Մայրպուրկ Պուէր հրամանատարները հիւսիսային արեւմտեան կողմը բաւական հեռանալէ ետքը, այս կողմերը մղուեցան։

Պոձոր-Ռեսպ.— Անգլիական զօրախումբերու գործողութիւններուն արդիւնքը սա եղաւ որ Ուիլըմթընը Բլանուլէյէմ միացնող գիծին հարաւային կողմը գտնուող բոլոր Պուէրներն ալ հալածուեցան։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՊՈՒԷՐՆԵՐԸ

Պուէր պատուիրակները Ուաշինկթընի մէջ.— Տեսակցութիւն Պ. Պ. Ռուզվէլթի ու Հէյի հետ.— Դախպազոյին պատասխանը — «Թայմզ»ին հեռագիրը։

Ուաշինկթըն, 5 մարտ.— Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ, այսօր, ընդունեց պուէր պատուիրակները՝ Պ. Պ. Վոլմարանս ու Վէսէլս, որոնց հետ տեսակցեցաւ։ Պուէր պատուիրակները յայտարարեցին թէ գլխաւորաբար իրենց նպատակն էր հրաւիրել Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը, բան մը ընել՝ Հարաւային Ափրիկէի մէջ պատերազմը դադրեցնելու համար։ Ըսին նաև թէ այս կամ այն միջոցը չեն առաջարկեր, այլ հաճոյքով պիտի տեսնեն այդ նպատակով ըլլալիքները, ուղղակի միջամտութենէն սկսելով մինչեւ բարեկամական պարզ աջակցութիւն մը՝ Մ. Նահանգաց կողմէ։ Պ. Հէյ ուշադրութեամբ մտիկ ըրաւ և ըսաւ թէ ձեռքէն եկածը պիտի ընէ՝ Հարաւային Ափրիկէի մէջ կռուութիւնը բարւոքելու համար։ Արտաքին գործոց նախարարը դիտել տուաւ թէ այդ տեսակ գործերու մէջ առաջին իշխանութիւնը նախագահինն է. ուստի հրաւիրեց զանոնք տեսնել Պ. Ռուզվէլթը՝ կարծիքը առնելու համար։ Քիչ վերջը պուէր պատուիրակները, Օրանժի նախկին պաշտօնատար Տոքթ. Միւլլէրի հետ գացին Սպիտակ Տունը, ուր ընդունուեցան Պ. Ռուզվէլթի կողմէ, անոր առանձնասենեակին մէջ, իբրեւ պարզ անհատներ։ Տեսակցութիւնը տեւեց մէկ քառորդ ժամ։ Նախագահը, ուշադրութեամբ անոնց ունկնդրելէ ետքը, պատասխանեց թէ Մ. Նահանգները ոչ կրնային և ոչ ալ պէտք էր միջամտէին Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին։

Ուաշինկթըն.— Պուէր պատուիրակութեան՝ արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի կողմէ ընդունուիլը որ և է կարեւորութենէ զուրկ է և արդիւնք մը պիտի չունենայ։ Պատուիրակները իբրեւ պարզ անհատներ ընդունուեցան, վասն զի տեսակցութիւնը պաշտօնական հանգամանք մը չունէր։ Պատուիրակները առաջուան պէս պատասխան մը ստացան՝ այսինքն թէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը միշտ կը շարունակէ իր բացարձակապէս չէզոք ընթացքը։

Ուաշինկթըն, 6 մարտ.— Պ. Ռուզվէլթի մերժումը բնաւ չյուզեց հանրային կարծիքը, վասն զի այդ մերժումը արդէն անխուսափելի կը նկատուէր։ Պուէր պատուիրակներուն ներկայութիւնը և նախագահին ու արտաքին գործոց նախարարին հետ տեսակցութիւնները այնքան մեծ հետաքրքրութիւն չեն պատճառեր։ Լրագիրներն ալ միայն իրողութիւնը կը պատմեն, առանց իրենց կողմէն բան մը աւելցնելու։

Քեօլն.— Քրիւկէր նախագահին մօտ գտնուողները կ'ըսեն թէ Մ. Նահանգաց նախագահին կողմէ պուէր պատուիրակութեան տրուած մերժողական պատասխանը կատարեալ յուսախաբութեան մասն է Քրիւկէր նախագահը։ Կ'ըսուի թէ Պ. Քրիւկէր ալ եւս պիտի չհետեւի միջամտութիւն մը ձեռք բերել. որոշեր է թող տալ Պուէրներուն որ մինչեւ վերջը պատերազմին։ Անցեալ շաբթուան վերջերը, Եւրոպա գտնուող պուէր պատուիրակները նպաստաւոր լուրեր ստացան Հարաւային Ափրիկէէն։ Կ'ըսուի նաեւ թէ պուէր պատուիրակները մօտերս Հարաւային Ափրիկէ պիտի երթան՝ պատերազմին պուէր պետերուն հետ խորհրդակցելու։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Պ. Լուպէի ուղեւորութիւնը.— Ռուսիոյ կայսեր ինքնագիր նամակը.— Տեսակցութիւն Պ. Տէլքասէի հետ.— Ուղեւորութեան թուականը։

Բարիզ, 6 մարտ.— Հանրապետութեան նախագահը Մոնթիլը-Ռուայէ վերադարձին, ուր որսորդութեան գացած էր քանի մը բարեկամներու հետ, երէկ ընդունեց Ռուսիոյ Նիքոլա Բ. կայսեր ինքնագիր մէկ նամակը, որով Պ. Լուպէ պաշտօնապէս կը հրաւիրուի կատարել՝ Քոմբիէնեի հանդէսներէն յետոյ որոշուած ուղեւորութիւնը։ Բարիզի ռուս դեսպան Ուրուսով իշխանը իրիկուան ժամ 6ին այդ նամակը յանձնեց նախագահին։ Ուրուսով իշխանը Պ. Լուպէի ներկայանալէն անմիջապէս ետքը, արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ որ նախապէս արդէն Պ. Վալտէք-Ռուսոյի հետ տեսակցած էր, Ելիզէի պալատը գնաց և երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ նախագահին հետ։ Այդ տեսակցութենէն ետքը արտաքին գործոց նախարարութիւնը սա ծանուցումը հաղորդեց լրագիրներուն.

«Հանրապետութեան նախագահը, այս իրիկուն, ընդունեց Ռուսիոյ դեսպան Վսեմ. Ուրուսով իշխանը, որ անոր յանձնեց նամակ մը, որով Վեհ. Նիքոլա կայսրը կը հրաւիրէ Պ. Լուպէն մօտերս Ռուսիա ուղեւորել։ Բեդերպուրկի ֆրանսական դեսպանը պիտի ծանուցանէ Վեհ. կայսեր թէ Հանրապետութեան նախագահը կ'ընդունի այդ հրաւէրը։ Ուղեւորութեան թուականը յետոյ պիտի որոշուի։»

Հաւանօրէն դեռ բան մը որոշուած չէ թէ այդ ուղեւորութիւնը ե՞րբ պիտի կատարուի։ Սակայն նախարարաց Խորհուրդին մէջ խորհրդակցութիւն կատարուելէ և դիւանագիտական նոր բանակցութիւններէ ետքը միայն պիտի որոշուի։ Թէեւ այդ թուականը տակաւին յայտնի չէ, սակայն հրաւէրը յառաջիկայ գարնան համար եղած ըլլալով՝ հաւանական կը նկատուի որ Պ. Լուպէ մայիսի երկրորդ կէսին Ռուսիա ուղեւորէ։ Յայտնի է թէ երեսփոխանական յառաջիկայ ընտրութիւնները կամ ապրիլ 20ին պիտի կատարուին և կամ երկրորդ ապրիլ 27ին։ Համեմատական ընտրութիւններն ալ, այդ վերջին պարագային, մայիս 11ին տեղի պիտի ունենան։ Միւս կողմէ յայտնի է նաեւ թէ երեսփ. նոր Ժողովը յունիս 1ին պիտի գումարուի. ուրեմն այդ երկու թուականներուն միջոցին է որ պէտք է կատարուի Հանրապետութեան նախագահին ուղեւորութիւնը։ Կը կարծուի թէ աւելի մայիս 15էն կամ 20էն է որ Պ. Լուպէ Ռուսիա պիտի ուղեւորէ։ Նախագահը չորս օր պիտի մնայ Ռուսիա և առաւելապէս է ըսել թէ Ռուսիոյ մէջ Պ. Ֆէլիքս Ֆորի ու Ֆրանսայի մէջ Նիքոլա Բ.ի եղածին պէս սիրալիր ու խանդավառ ընդունելութիւն պիտի գտնէ հոն։

ԲԼԻՄԱՈՒԹԻ ՄԷՋ

Անգլիոյ թագաւորին ու թագուհիին ժամանումը.— Նոր զրահաւորներ.— Նաւային վարժարան մը։

Լոնտոն, 7 մարտ.— Բլիմաութ քաղաքին մէջ մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ, ուր Էտուարտ թագաւորը ու Ալեքսանտրա թագուհին, շաբաթ օրը, ներկայ պիտի գտնուին Քուին զրահաւորին ծովը իջեցնելու հանդէսին։ Այդ հսկայ զրահաւորը ունի տասնըհինգ հազար թոնօ տարողութիւն և ժամը տասնըութ մղոն արագութիւն։ Մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին, փառաւոր ընդունելութիւն մը ընելու նոյին Վեհափառութեանց։ Քաղաքը չքնաղապէս զարդարուած է։ Շաբաթ օրը, կէս օրէն չորս ժամ վերջը Ալեքսանտրա թագուհին իր ձեռքովը պիտի կտրէ մետաքսէ չուան մը և այդպէս վիթխարի զրահաւորը ծովը պիտի իջնէ։ Այդ գործողութենէն առաջ Քուինի գլխու կողմին վրայ գաղթավայրերու գինիով լեցուն շիշ մը պիտի կոտրուի՝ ի պատիւ անգլիական գաղթավայրերուն։ Զրահաւորը ծովը իջեցուելէն ետքը Էտուարտ թագաւորը պիտի կատարէ Քինկ Էտուարտ է. նոր զրահաւորին ողնափայտի զետեղումը՝ այսինքն ելեկտրական կոճակի մը վրայ պիտի կոխէ մատովը։ Կ'ըսուի թէ այդ երկու արարողութիւնները իրենց նմանը պիտի չունենան Անգլիոյ նաւարաններուն տարեգրութեանց մէջ։ Թագաւորը յետոյ պիտի կատարէ հիմնարկէքը նաւային նոր վարժարանին՝ որ պիտի յաջորդէ Պրիթանիա մարզարան նաւին։ Անկէ ելած են Անգլիոյ հիմնական նաւային բոլոր սպաները։ Այդ հանդէսներուն պիտի մասնակցի ճափոնական Միքազաման զրահաւորը, որ աշխարհի ամենէն մեծ մարտանաւն է։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

Կացութիւնը.— Հապիպուլլահ խանը.— Անգլիա։

Ալլահապատ, 7 մարտ.— Բիոնիր լրագիրը խմբագրականի մը մէջ խօսելով Աֆղանիստանի գործերուն վիճակին վրայ, կը յիշէ Թայմզի մէկ հեռագիրը ու թէ հաստատել ուղղուած է փետրուար 6 թըւականով՝ ծանուցանող թէ Հապիպուլլահ խան այնքան կարեւորութիւն չի տար իր պաշտօնին քաղաքական կողմին։ Թէեւ վրդովելու պատճառ մը չկայ, բայց հարկ է միշտ զգոյշ կենալ։ Քանի մը շաբաթ վերջը կացութիւնը աւելի պիտի ճշդուի, վասն զի այդ միջոցին զանազան շարժումներ հաւանական կը նկատուին։ Բիոնիր կը յայտնէ թէ Անգլիոյ մէջ կացութիւնը լաւ ըմբռնուած չէ։

ՊԱՊԻՆ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ

Վատիկանի մէջ բողոքնութիւնները.— Ֆրանսական դեսպանը.— Պ. Լուպէի նամակը ու նուէրը.— Գերման պատուիրակութիւնը.— Պավիէրայի պատուիրակութիւնը։

Բարիզ, 7 մարտ.— Վատիկանի ֆրանսական դեսպան Պ. Նիզար, իր բոլոր պաշտօնեաներուն հետ, երէկ, Վատիկանի պալատին գահոյից սրահին մէջ Լէոն ԺԳ. Պապին ներկայացաւ, անոր քահանայագործութեան յոբելեանին առթիւ։ Սրահին պատերը զարդարուած էին Պ. Լուպէի կողմէ նուիրուած Կոպլէնի երկու գորգերով։ Պ. Նիզար ճառ մը արտասանելով շնորհաւորութիւն յայտնեց Պապին՝ այն բարեացակամութեան համար զոր միշտ ցոյց կուտայ Ֆրանսայի կառավարութեան նկատմամբ։ Դեսպանը յետոյ Լէոն ԺԳ.ի յանձնեց Պ. Լուպէի ինքնագիր մէկ նամակը։ Պապը պատասխանելով ըսաւ թէ այս արտասովոր առթիւ շատ երջանիկ է ընդունելով Հանրապետութեան նախագահին և անոր կառավարութեան շնորհաւորութիւնները ու բարեմաղթութիւնները։ Նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց երկու գեղեցիկ օթոցներուն համար, որոնք, ըսաւ, սրահին շքեղ մէկ զարդը պիտի ըլլան։ Լէոն ԺԳ. յետոյ Պ. Նիզարը առանձնապէս իր մասնաւոր յարկը, ուր իր հետեւորդները ներկայացուց անոր և քանի մը վայրկեան տեսակցեցաւ դեսպանին հետ։

—Լէոն ԺԳ. քիչ վերջը ընդունեց Գերմանիոյ արտասովոր պատուիրակութիւնը՝ որուն պետն Պաուն Լօֆ, բանախօսութիւն մը ընելով, յիշեց Գերմանիոյ ու Վատիկանի յարաբերութիւնները։ Պաուն Լօֆ Լէոն ԺԳ.ի յուշանուէր ժամացոյց մը մատոյց Պապին՝ նուիրուած Վիլհէլմ կայսեր կողմէ։ Լէոն ԺԳ. շնորհակալութիւն յայտնեց և ըսաւ թէ շատ գոհ է Գերմանիոյ կայսեր կողմէ արտասովոր պատուիրակութիւն մը ղրկուած ըլլալուն համար. նաեւ գոհունակութիւն յայտնեց Վիլհէլմ կայսեր ու անոր կաթոլիկ հպատակներուն միջեւ եղած յարաբերութիւններուն համար։

—Պավիէրայի պատուիրակութիւնն ալ Պապին ներկայանալով Բրիսասի մէկ նուէրը նուիրեց՝ ադամանդ ու թանկագին քարերով զարդարուած։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Բէ-Չիլիի փոխարքային հետ տեսակցութիւն մը.— Եուան-Շի Քայի յայտարարութիւնները.— Քուանկ Սիի շփոթութիւնները.— Սուղ ուխտազանցութիւն մը.— Չափազանցուած զրոյցներ։

Լոնտոն, 7 մարտ.— Թայմզ այս առաւօտ իր թիւին մէջ կը հրատարակէ Բէքինի իր թղթակցին՝ տեղեկ. Մորիսընի մէկ հեռագիրը։ Թղթակիցը կը տեղեկագրէ իր մէկ տեսակցութիւնը Բէ-Չի Լիի փոխարքայ Եուան-Շի Քայի հետ՝ որ տակէ առաջ Շան-Թունկի փոխարքայ էր Պոքսըրներու յարձակման տեն, չէզոք կըցաւ, մեծամեծ դժուարութիւններու հակառակ, զսպել իր նահանգին մէջ, մինչդեռ Բէքինի մէջ ու շրջակաները կատարեալ անկարգութեան մէջ էր։ Եուան Շի Քայ այնպէս մը ըրաւ որ իր նահանգին մէջ որ և է օտարական չխոշտանգուեցաւ. նաեւ ազդու կերպով պաշտպանեց օտարականներուն ստացուածքները։ Եուան-Շի-Քայ միանգամայն կարեւորութիւն չտուաւ Բէքինէն ղրկուած հրամանագիրներուն՝ որոնք կը պատուիրէին արտաքսել օտարականները։ Թայմզի թղթակցին հետ ունեցած տեսակցութեանը միջոցին Եուան-Շի-Քայ յայտարարեր է թէ Չինաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը շրջաբերական մը պիտի ուղղէ բոլոր օտար դեսպաններուն թէ ե՛րբ պիտի կրնայ յարաբերութեան մտնել անոնց հետ։ Փոխարքան յայտներ է թէ Անգլիա որ Չինաց նկատմամբ ունեցած բարեկամական զգացմանց հաւաստիքը տուած է, և Ֆրանսա որ այդ պարագաներուն խնդիրը բարեկամօրէն կարգադրեց, անշուշտ իրենց հաւանութիւնը պիտի յայտնեն։ Փոխարքան ըսեր է նաեւ թէ Գերմանիա ալ բարեկամական զգացումներ կը տածէ Չինաց նկատմամբ։ Եուան Շի-Քայ յայտարարեր է թէ բնաւ պիտի չհաւանի որ Բէքին–Չինի պարիսպը վերաշինուի։ Անգլեճափոնական դաշնագրութեան համար ալ փոխարքան ըսեր է թէ մեծ գոհունակութիւն կը պատճառէ իրեն, վասն զի այդ համաձայնութեան նպատակն է Չինաց ամբողջութեան պահպանութիւնը, բայց յարմար է, սարերեւ պարագայ մըն է որ Չին պէտք կ'ունենայ այդ կերպով պաշտպանուելու։ Եուան Շի Քայ այս միջոցիս Բաօ Թինկ Ֆուի մէջ նոր զօրաբանակ մը կը կազմէ ընտրել վեց հազար զինուորներէ։ Միսիոնարները շատ գոհ են փոխարքային բարեացակամ ընթացքէն։ Նահանգին կիմանական պաշտօնատարը որ լուսամիտ անձնաւորութիւն մըն է, կաթոլիկներու պահանջները կարգադրեր է ընդհանուր գոհութիւն պատճառելով։ Այդ պաշտօնատարը բաւական օգտակար է Ֆրանսայի Պոյեռ զօրավարին սատայոյն նախկին կէտէ Պուրկինեան հաւատարմական խորհրդականներէն։

Բէքին, 6 մարտ.— Ֆրանսական դեսպանատան մէջ տեղեկութիւն կը պատճառեն այն հեռագիրները, որոնք Սու մարէշալին զինուորներուն գործած անկարգութեանց պատասխանատուութիւնը Ֆրանսացիներուն վրայ կը բարդեն։ Ֆրանսական դեսպանատունը կը յայտարարէ թէ բողոքած է Սու մարէշալը Հու Բէյի (Քուանկ Սի) փոխարքայութեան դէմ, ըսելով որ այդ անօրինութիւնը անկարգութեանց պատճառ պիտի ըլլայ, ինչպէս եղաւ։ Ֆրանսացիներու պահանջումն էր որ Սու վերահաստատուեցաւ իր նախկին պաշտօնին մէջ։

—Չինական պաշտօնատարները կ'ըսեն թէ պանդուխներու յանձնաժողովին այն ընթացքը, որով մերժեց ընդունիլ ընդհանուր հաւաքման փոխարէն մասնաւոր վճարը, աւելի պիտի դժուարացնէ առողջ մասնաւորներու գանձումը։

Բէքին, 5 մարտ.— Ֆրանսական դեսպան Պ. Պօ որ Թոնքինէն վերադառնալու վրայ է, կը հեռագրէ թէ Ֆրանսացի սպայ մը սպաննուեր է Լուանկ Չէուի կողմերը։

—Սու Եուէն Չուան զօրավարը հրաման ստացաւ Նան-Նինկ վերադառնալու։ Յուսալի է թէ պիտի յաջողի վերահաստատել անդորրութիւնը։

—Չինկ իշխանը, երէկ իրիկուն, առաջին անգամ ըլլալով, հիւսիսային քաղաքի իր ապարանքին մէջ ճոխ հրաւէր մը տուաւ օտար պետութեանց դեսպաններուն, ինչպէս նաեւ մաքսերու անօրէնին՝ Սըր Ռոպէրթ Հարթի և Ֆօլզի ու Ժուպէրի և օգնականներուն։

—Եուան-Շի Քայ որ Բաօ Թինկ Ֆուէն կուգայ, հոս հասաւ՝ կազմակերպելու այն ուխտագնացութիւնը զոր Չինաց արքունիքը պիտի կատարէ արեւելեան գերեզմաններուն։ Ասիկա ամէնէն կարեւոր արարողութիւնն է Չինաց արքունիքին համար։ Ծախքը այնքան շատ է որ անոր յատկացուած գումարներով կարելի է երկաթուղի գիծ մը հաստատել, ուղեւորութիւնը կատարուելիք գիծին վրայ՝ որ ուխտաւոր մեծ երկայնութիւն ունի։

—Քանթոնէն կը հեռագրեն թէ ժանտախտը հետզհետէ ծանրացնելու երեւոյթ մը կը ստանայ։ Բրիտանական նաւային սպայ մը ու Ամերիկացի մը մեռեր են նոյն հիւանդութենէն։

Հոնկ-Քոնկ.— Վերջին լուրի մը նայելով Քանթոնի քոլերային համար ըրուած զրոյցները չափազանցուած են։ Անգլիական բժիշկը կը ծանուցանէ թէ բնիկներուն մէջ տարափոխիկ հիւանդութիւն չկայ և թէ բրիտանական նաւային սպային մեռնելէն ի վեր օտարականներուն մէջ դէպք չէ պատահած։

ՀԱՅՆՐԻԽ ԻՇԽԱՆԸ Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՄԷՋ

Գերմաններու խանդավառութիւնը ուղեւորութեան միջոցին.— Շնորհակալութեան հեռագիր.— Չիքակոյի մէջ հացկերոյթ.— Իշխանին խօսած ճառը.— Պ. Ռուզվէլթի նուէրը Վիլհէլմ կայսեր։

Հայնրիխ իշխանը անցեալ չորեքշաբթի կէս օրէն յետոյ հասաւ Նիակարայի Ֆոլզ վէյժը, ուր քաղաքապետը իրեն յանձնեց թաղապետական Խորհուրդին մէկ որոշումը, որով քաղաքացիութեան իրաւունք կուտար իշխանին։ Ութը օր առաջ ժամանումնէն շատ յոգնած է իշխանը, որ նոյն իսկ գիշերը հանգիստ չէր կրնար ընել. իր ննջարան-վագոնին մէջ շարունակ կ'արթննար նուագախումբերուն և խմբերգներու ձայնէն, որոնք զինքը ողջունելու եկած էին երկաթուղիի ամէն բանակայանը։ Թոլէտոյի (Օհայօ նահանգ) մէջ, առաւօտ ժամը վեցին, ընդունելութիւն մը կազմակերպուած էր։ Իշխանը ընդունեց քունէն արթնցած նուագախումբերու, խմբերգներու և կնոջ ներկայացուցիչներու ողջոյնը։ 1500է աւելի անձեր կը մասնակցէին խմբերգին։ Քանի մը թաղապետական խորհրդականներ իշխանը ողջունելու գացած էին, սակայն իշխանը չուզեց անկողինէն ելլել և բաւականացաւ Բիւլովէն հետեւեալ հեռագիրը ուղղելու Թոլէտոյի քաղաքապետին. «Շնորհակալ եմ այս առաւօտեան ընդունելութեան համար։ Կը ցաւիմ որ չէի կրնար կառախումբէն կանգ առնելը, որովհետեւ կենդանի ձայնով շնորհակալութիւն պիտի յայտնէի ձեր սիրալիր ընդունելութեան համար։» Իրիկունը ան կողմէն ելած էր երբ կառախումբը Քիլիվլէնտ հասաւ։ Էրիէի մէջ ալ համակրական ցոյցեր եղան։ Վերջապէս իշխանը և իր հետեւորդները Պաֆալօ և Նիակարա հասան, ուր այցելեցին համբաւաւոր Ջրվէժը։ Քոլամպոսի մէջ կարճատեւ ժամ բառդութենէ մը յետոյ, իշխանը Պոսթոն կ'անցնի, ուր կարգ մը ընդունելութիւններ, հացկերոյթ մը և ուրիշ հանդիսութիւններ տեղի կ'ունենան։ Իշխանը փափաք յայտներ է որ գերմանական երաժշտական ընկերութիւնները չափ մը դնեն իրենց խանդավառութեան մէջ, որ տեղիք կ'ըլլայ իշխանին տկար դիզելու։ Չիքակոյի քաղաքին կողմէ ի պատիւ իշխանին տրուած մեծ հացկերոյթին մէջ, քաղաքապետը բաժակաճառ մը արտասանեց, որով դրուատեց գերման տարրը, որ նպաստած է քաղաքին բարգաւաճման և զարգացման։ Հայնրիխ իշխանը հետեւեալ բաժակաճառով պատասխանեց.

«Ամէնէն սրտաբուխ շնորհակալութիւնս ներս ընդունեցէք, Չիքակոյի մէջ ինծի եղած ընդունելութեան համար։ Այն քաղաքը, որ երկու միլիոն մօտ բնակչութիւն ունի և որ հարիւր տարի առաջ սահմանագլուխի կայան մըն էր, ամէն կողմէ շրջապատուած բնիկ թշնամի ցեղերով, անկէ ի վեր շքեղ ու գեղեցիկ քաղաք մը դարձած է. թէեւ երեսուն տարի առաջ հրդեհ մը մոխիր դարձուցած է բոլորովին։ Ասիկա աւելցուցական համակրութիւն մը առաջ բերաւ և իր բնակիչներուն առիթ ընծայեց իրենց ի՛նչ խմորէ շինուած ըլլալը ցոյց տալու։ Այսօրուան քաղաքը հսկայի յիշատակարան մըն է ձեռներէց և յարատեւող լաւագոյն ոգիի մը։ Մ. Նահանգաց ամէնէն բարգաւաճ երկիրներէն մէկ քանիէն անցնելով, կը ցաւիմ որ պարագաները չթոյլատրեցին այցելելու Միլուոքի՝ երկրին ամէնէն մեծ քաղաքներէն մէկուն։ Իլլինուայի մէկ քաղաքացին՝ Աբրահամ Լինքըլնի և իմ յարգանքս յայտնելու առթիւ։ 1893ին Չիքակօ ձգողութեան կեդրոն մը եղաւ իր համաշխարհային ցուցահանդէսով թէեւ իմ կորն ծերուկ, Չիքակօ կատարեալ ցուցահանդէս մըն է ինքնին ամերիկեան կորովին, ամերիկեան ազդեցութեան և ձեռներէց մտքին։ Ինծի ըսին թէ տեսակ մը նմանութիւն կայ քաղաքիս և օգտակար կենդանիի մը միջեւ (Ծիծաղներ), որ շատ արուեստական կերպարանափոխութիւններ կրած է, բազմաթիւ այլազան ձեւեր ու դէմքեր առնելով, մարդկութիւնը հրճուեցնելու և անոր իբր օգնական ծառայելու համար։ (Ծիծաղներ ու ծափեր.) Չէի գիտեր թէ քաղաքը վերջ պիտի ըլլար իր վերածնութեան տարեդարձը։ Կը փափաքիմ սրտագին կերպով շնորհաւորել զայն։» Հայնրիխ իշխանը իր բաժակաճառը վերջացուց, գաւաթը պարպելով Չիքակոյի բարգաւաճման։

—Ռուզվէլթ նախագահը որսորդութեան վրայ գրած իր մէկ գիրքին հատ մը մասնաւորապէս տպագրել ու կազմել տուաւ, Վիլհէլմ կայսեր ղրկելու համար, Հայնրիխ իշխանին միջոցաւ։ Այս շքեղ տպագրութիւնը 10,000 ֆր.ի մօտ արժած է։ Նախագահը իր յօրինած գիրքին մէջ կը պատմէ անցեալ տարի ըրած իր որսորդութիւնները։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ալիս Ալպանի իշխանուհիին նշանախօսութիւնը.— Սըր Քէմպէլ Պէնըրմէնի բանախօսութիւնը.— Առեւտրական սենեկներու տարեկան հացկերոյթը.— Երկու բանախօսութիւններ։

Զրոյց կը շրջի թէ Ալիս Ալպանի իշխանուհիին նշանախօսութիւնը Սաքս-Վէյմար-Էյզենախ մեծ դուքսին հետ, ընդհուպ պիտի ծանուցուի։ Ալպանի իշխանուհին անցեալ չորեքշաբթի Բադտամէն Լը Հէյ հասեր է, ուր Հոլլանտայի մայր-թագուհիին մօտ պիտի մնայ ամիս մը։ Ալիս Ալպանի իշխանուհին Էտուարտ թագաւորին եղբօրորդին է և դուստրն է Լէոբոլտ իշխանին, որ 1884ին մեռած է 31 տարեկանին մէջ, հիւանդոտ ըլլալուն պատճառաւ։ Սաքս-Վէյմար-Էյզենախ մեծ դուքսը 26 տարեկան է։ Կ'ըսուի թէ Եւրոպայի ամէնէն հարուստ իշխաններէն մէկն է։

—Սըր Հէնրի Քէմբըլ Պէնըրմէն անցեալ չորեքշաբթի իրիկուն բանախօսութիւն մը արտասանեց, Լորտ Ռոզպէրիի հասցէին ուղղուած. «Թերեւս ճարտարութիւն է կանուխ դարձնել այն սկզբունքներուն, ըսաւ բանախօսը, երբ անոնք ժողովրդականութենէ ինկած են ա՛լ եւս. Երանի՛ թէ տակաւին արդիւնք մը ունենայ Լորտ Ռոզպէրիի համար։ Մենք չունինք այդ պատեհապաշտութիւնը։ Պիտի մնանք այն՝ ինչ որ էինք առաջ։» Պահպանողական լրագիրները կ'ըսեն թէ տակաւին յայտարարութիւն մըն է Լորտ Ռոզպէրիի ուղղուած։

—Լոնտոնի առեւտրական սենեկներուն տարեկան հացկերոյթին մէջ՝ Պ. Կէրալտ Պալֆուր ըսաւ թէ շաքարներու համար տրուած նպաստ գումարին ջնջումը պայմանագրութեան մէջ՝ յաղթանակ մը կը նկատէ բրիտանական դիւանագիտութեան համար և յաղթանակ մը ազատ փոխանակութեան սկզբունքին տեսակէտով։ Խօսելով Ճափոնի հետ կնքուած դաշնակցութեան բանախօսը ըսաւ թէ այդ դաշնակցութիւնը գաղթավայրերու, ինչպէս նաեւ օտար ազգերու հաւանութեան արժանացած էր, և թէ Անգլիա հպարտ էր այդպիսի դաշնակցութիւն մը կնքած ըլլալուն համար։ Մ. Նահանգաց դեսպան Պ. Չօթ ըսաւ թէ Անգլիա և Մ. Նահանգները իրարու բարեկամ ազգեր են, բայց ոչ դաշնակից, թէ արդարութեան ու հաւասարութեան կանոնին վրայ յենած են իրենց յարաբերութիւնները, իբրեւ բոլորովին անկախ գործելով միեւնոյն բարձր նպատակին համար, որ է.— «Քաղաքակրթութիւն և գիտութիւն»։ Պ. Չօթ իր բանախօսութիւնը աւարտեց ըսելով թէ իր հայրենակիցներուն զգացումները Անգլիոյ նկատմամբ, աւելի սրտագին, բարեկամական ու համակրական են աւելի քան երբեք։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պալայի աստիճան տուեցաւ Սպարապետի Դրան պէտքերը հայթայթող վաճառական Սիմէոնեան էֆ.ի։ Ուլայի աստիճան՝ Պէթլիսի նահանգին տեֆթերտար Սալիհ Չէքի պէյի։ Սանիէի աստիճան՝ Հռոմի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Պըլաթ պէյի։

—Բ. Դրան արտօնութեանց տնօրէն անուանուեցաւ օգնականը՝ Ֆէթհի պէյ, որուն յաջորդեց ընկերը՝ Պէհճէթ պէյ։

—Եանեայի կրթական տեսուչ Ճէլալ պէյ նոյն պաշտօնով Էտիրնէ փոխադրուեցաւ, որուն յաջորդեց Էտիրնէի կրթական տեսուչ Ջեւտէթ պէյ։

—Գորֆուի օսմ. փոխ-հիւպատոսութիւնը հիւպատոսութեան բարձրացաւ և այդ պաշտօնին կոչուեցաւ Շիրազի օսմ. փոխ-հիւպատոս Բասըլ էֆ., որուն յաջորդեց Գորֆուի փոխ-հիւպատոս Վիթալիս էֆ.։

—Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Էնկիւրիի նահանգին կուսակալ Ճէվատ պէյի և Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպանատան նախորդ առաջին թարգման Պ. Բոկշիչի։ Առաջին կարգի Մէճիտիէ՝ Պուլկարիոյ Գոմիսէր Ֆէրուխ պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ ֆրանսական դեսպանատան Վոթուր պահականաւին հրամանատար դէր-գեղապետ Պ. ալ լա Մոնիլբէի, Էրկէրի կառավարիչ Ճեվիտ պէյի և Ատանայի նահանգին տեֆթերտար Հաքքը Նաժէ էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ.— «Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվ երէկ իրիկուն, երկուշաբթի, կայս. պալատ հրաւիրուելով ճաշեց և յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած տեսութեամբ, պատիւ ունեցաւ ոչ պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Պաշտօնական Ջէրիտէ մը կը ծանուցանէ թէ Գուրպան Պայրամի առթիւ զենուելիք ոչխարներուն մորթերը հաւաքուելով, պիտի ծախուին և հասոյթը պիտի յատկացուի Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքին։ Նոյն երկաթուղիի յանձնաժողովին և քաղաքապետութեան կողմէ զանազան տեղերու համար մասնաւոր պաշտօնեաներ կարգուած են, որոնք իւրաքանչիւր մորթի փոխարէն կարմիր ընկալագիր մը պիտի տան՝ նոյն յանձնաժողովին կողմէ կնքուած։

ՍԵՐԲ կառավարութիւնը Սպիտակ Արծիւ պատուանշանը տուաւ Վիէննայի օսմ. դեսպան Մահմուտ պէյի։ Կայս. իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշանին ընդունելութիւնը ու գործածութիւնը։

ԽՈԼԵՐԱ.— Պաշտօնական Ջէրիտէ մը, Հիճազի ժամանումներուն դէմ սահմանուած տասը օրուան քարանթինէն ծանուցանելու առթիւ, կ'ըսէ թէ Մէքքէէն Մէտինէ գացող ուխտաւորի խումբերուն մէջ քոլերայէ մահ պատահեր է. նաեւ Մէքքէի մէջ նոյն ախտէն քանի մը դէպքեր տեսնուեր են։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ, անցեալ օրը ժամ 4ուկէսին Զանկըլտէի մէջ պատահած երկրաշարժի սաստիկ ցնցումներէն շէնքեր փլեր են և ժողովուրդը անպատսպար մնացեր է, հրամայեց զինուորական մթերանոցներէն անմիջապէս վրաններ ղրկել, բնակարաններու վերաշինութեան համար պէտք եղածին չափ առատ տանիլ հոն և քաղաքացիս Բերայի փողոցի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմել՝ Կ. Պոլսոյ մէջ նպաստ հաւաքելու արկածեալներուն համար։

—Ուրբաթ գիշեր, ժամ 4.20ին, Կիրասոնի մէջ երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է։ Կիրակի օրը ժամ 4ին ալ Զաֆրանպոլի, Զիլէի, Թոքատի ու Գոլէճիքի մէջ ցնցումներ զգացուեր են, առանց վտանգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Անատոլըի երկաթուղիներու տնօրէն Խորհուրդին նախագահ տոքթ. Զանտէր որ Բերլին ու Պէրլին գացած էր, ինչպէս ծանուցինք, Կ. Պոլիս դարձաւ։ Նոյն Ընկերութեան վարչական Խորհուրդը, շաբաթ օրուան նիստին մէջ, նկատելով որ Պաղտատի երկաթուղիին շինութեան մենաշնորհն ալ Անատոլըի երկաթուղիներու Ընկերութեան տրուելովը Ընկերութեան գործերը մեծ կարեւորութիւն մը ստացած են, որոշեր կարգ մը փոփոխութիւններ ընել վարչութեան մեծ պաշտօնեաներուն մէջ։ Ի մէջ այլոց Ընդհանուր Տնօրէնի տիտղոսը տրուեցաւ տոքթ. Զանտէրի որ իր մեծ կարողութեամբը, արժանիքովը և աշխատասիրութեամբը արդէն ընդհանուր համակրութիւն շահած է։

Բ. ԴՐԱՆ նոր արարողապետ Թէֆիք պէյ ու օգնականը Պէհճէթ պէյ, երէկ, կայս. պալատ երթալով երախտագիտութիւն մատուցին։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Ֆրանսայի ու Յունաստանի դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Մեծ Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Պարսից դեսպանը և Ռումանիոյ դեսպանատան խորհրդականը, երէկ, Բ. Դուռը գացին և յաջորդաբար տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպանը ու տիկին Կոնսթան, առջի իրիկուընը, ճաշ մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան Գերմանիոյ և Շուէտ Նորվեկիոյ դեսպանները, Պելճիքայի դեսպանատան գործակատարը, Ռուսաց նաւիրակը, Ռուսիոյ դեսպանատան խորհրդականը, Անգլիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդը և ուրիշներ։

ԲԱՄԲԱԿԻ գինը ինկաւ եւրոպական հրապարակներու վրայ։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն ուրբաթ օրուան թուականով.— Պուլկարիոյ նախարարութիւնը Սոպրանիէի մէջ մեծամասնութիւն շահած ըլլալով, նախարարութեան թիւը պիտի լրացնէ Զանգովի կուսակիցներով։ Նախարարական երեք պաշտօններ թափուր կը գտնուին՝ ելմտական, կրթական ու հանրօգուտ շինութեանց։ Շումլայի երեսփոխան Պ. Թ...ոզովի համար աւելի հաւանականութիւն կայ թէ այդ երեք պաշտօններէն մէկին պիտի կոչուի։ Նախարարութիւնը Սոպրանիէի մէջ երկու ձայնի մեծամասնութիւն ունի, բայց կ'ըսուի թէ զանազան կուսակցութիւններէ առանձինն երեսփոխաններ իրենց աջակցութիւնը խոստացեր են նախարարութեան։ Նոր Սոպրանիէն ապրիլ վերջերը պիտի գումարուի։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ կառավարութիւնը քարանթինա սահմաներ Հիճազէ ժամանողներուն դէմ։

ԿԱԹՈՂԻԿ ԱՍՈՐԻՆԵՐՈՒ Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ նոր փոխանորդ Տ. Ճէպրայիլ մայրաքաղաքս ժամանեց։

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԻ գայմագամութեան փոխանորդ կարգուեցաւ Թաղապետական շրջանակներու քննիչ օգնական Օսման պէյ որ երէկ ձեռնարկեց իր նոր պաշտօնին։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.— Պետական Խորհուրդին անդամներէն Եուսուֆ Հաճ պէյ, ձեռնհաս պաշտօնարանէն ստացած արտօնութեամբ, հնագիտական խուզարկութեան ձեռնարկեց Պէօյիւքտէրէի մարգագետիններուն մէջ, ուր կը կարծուի թէ խիստ կարեւոր հնութիւններ կան։ Առաջին պեղումները կատարուեցան սօսիներու (չընար) այն նշանաւոր խումբին մօտ՝ որոնք մեծանոյն տարիքը ունին և մէկ ծառի երեւոյթը կ'ընծայեն։ Կ'ըսուի թէ առանց ժամանակին տասնըեօթը ծառերէ կը բաղկանային, որոնց երեքը միայն կան հիմա, վասն զի միւսները բնօրինով եղած են կայծակէ։ Քանի մը պատմիչներ կ'ըսեն թէ Պէօյիւքտէրէի մարգագետնին մէջ յիշատակարաններու բեկորներ կային՝ 1096 թուականէն մնացած։ Մինչեւ հիմա կատարուած պեղումներով երեւան հանուած են արծաթէ ու պղինձէ դրամներ, ուրկէ կը գուշակուի թէ Եուսուֆ Հաճ պէյի խուզարկութիւնները պիտի յաջողին։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ հանգստեան թոշակի սնտուկին յատկացուած գումարները, առանց ուրիշ տեղ տրուելու, ուղղակի նոյն սնտուկին ղրկուելու համար հրահանգ ղրկուեցաւ ամէն կողմ, վասն զի քանի մը տեղեր ամսաթոշակները տրուած ատեն հարիւրին հինգը վար չի զարնուիր և կամ եթէ վար զարնուի սնտուկին չի յանձնուիր, որով հանգստեան թոշակներու և այլն վճարումը յապաղումներուն կ'ենթարկուի։ Նահանգներու մէջ այդ գումարները պիտի յանձնուին երկրագործական պանքայի ճիւղերուն. իսկ Պաղտատի, Պասրայի, Հիճազի ու Եմէնի նահանգները, ուր երկրագործական պանքայի ճիւղեր չկան, ուղղակի հանգստեան թոշակի սնտուկին պիտի ղրկեն։

—Զինուորական հանգստեան թոշակի սնտուկին յատկացուած գումարներու համար ալ ծանուցուեցաւ նահանգներուն որ ուղղակի նոյն սնտուկին ղրկեն, առանց յապաղումներու ենթարկելու։

ՄԻԼՔԻԷ վարժարանին համար, ինչպէս յայտնի է, ամէն տարի, երկրորդական ճիւղերու շրջանաւարտներէն քառասուն ուսանողներ կ'ընդունուին մրցման քննութեամբ։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ Միլքիէ վարժարանին շրջանաւարտներէն տրուած պաշտօնեաները բաւական ծառայութիւններ կը մատուցանեն տէրութեան ու երկրին, հարցուց Ներքին գործոց նախարարութեան թէ ամէն տարի տրուած քառասուն ուսանողներու թիւը կարելի է աւելցնել թէ ոչ։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը հաստատական պատասխան տուաւ. արդ վրայ կրթական նախարարութեան ալ կարծիքը առնուեցաւ։

ԹԷՀՐԱՆԻ օսմ. դեսպանատան ամառանոցը ու ձմեռանոցը վերաշինելու համար արտօնութիւն խնդրուեցաւ Մեծ Եպարքոսին։

ՈՉԽԱՐՆԵՐԸ.—Իգտամ կ'ըսէ թէ ոչխարները, այս տարուան ձմեռուան խստութեան հետեւանքով, բաւական պակասած են, որով Գուրպան Պայրամի առթիւ այս տարի առատ ոչխար կայ և թէ աժան պիտի ծախուին։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ ծանոյց ամէն կողմ թէ նոր ու հին բերդերու շրջակաները, առանց իր արտօնութեանը, շէնքերու կառուցման թոյլտուութիւն չըլլայ։

ՄԱՔՍԱՏԱՆ վերատեսուչ Նազիֆ փաշա տակաւին հիւանդ ըլլալով, իր պաշտօնատեղին բացակայ կը գտնուի։

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ.— Արկոնաբ շոգենաւը, ուր կը գտնուին 144 անգլիացի զբօսաշրջիկներ, երէկ առտու, Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանելով Ղալաթիոյ քարափին մօտեցաւ։ Զբօսանաւը որ Մարսիլիայէն եկած է, վաղը պիտի մեկնի դէպի Մարսիլիա։

—Անգլիոյ դեսպանը, երէկ, նոյն շոգենաւը երթալով, բարի գալուստ մաղթեց զբօսաշրջիկներուն։ Երէկ զբօսաշրջիկները այցելեցին Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Փետր. 18էն 25 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 314, որոնց 3ը՝ կեղծմաշկէ, 3ը՝ կարմրախտէ, 1ը՝ հարսանեթէ, 7ը՝ թիֆոյէ, 19ը՝ շնչառական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսներն ալ զանազան ախտերէ։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ նոր կուսակալ Ճէվատ պէյ, այսօր, իր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ պարսկական հիւպատոս Մէհմէտ Աթա պէյի աստիճանը ընդհանուր հիւպատոսութեան բարձրացաւ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ամերիկեան ընդհանուր հիւպատոս Պ. Տիքինսըն Սելանիկ ուղեւորեցաւ։

ԱՆԳԼԻՈՅ Արմսթրոնկի զինագործարանին մէջ նորագործուած թնդանօթ մը պիտի շինուի օսմ. կառավարութեան հաշւոյն։ Այդ թնդանօթը իբրեւ օրինակ պիտի ծառայէ Թէրսանէի թնդանօթի գործարանին մէջ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ պարտքի վարչութիւնը ելմտական ներկայ 1317 տարուան հաշուեյայտը պատրաստեց, ուրկէ կ'երեւայ թէ ընդհանուր հասոյթը 1316 տարիէն 32,000 ոսկի պակաս եղած է։ Այդ պակասին մեծ մասը կը վերաբերի ձկնորսութեան, վասն զի այս տարի ձմեռուան թեթեւութենէն ձուկ չէ եղած։ Պակասին միւս մասը առաջ եկած է աղի ու դրոշմաթուղթի տուրքերէն։

ՀԱՑԵՐԸ.—Սապահ ձեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, ըսելով որ Գանլըճայի մէջ սիմիթճիի փուռ մը, փոխանակ աղական ալիւրի, ստորին տեսակ զանազան ալիւրներէ և թեփէ հաց կը պատրաստէ որ թէ՛ չուտուելու տարհաճ խմոր է և թէ օրինական կշիռէն ալ պակաս։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ համար ծանուցուեցաւ թէ Թէրսանէի մէջ չորս շոգենաւեր պիտի շինուին։ Նաւահանգստի վերատեսչութեան հաշուէն ոչ թէ շաբաթական ինչպէս երէկ գրուած էր, այլ ամսական երեք հազար ոսկի պիտի վճարուի այդ շոգենաւերու շինութեանը ծախքին համար։

ՊՈԼՍՈՅ Մահմուտ Փաշայի կողմը, երէկ, Ռափայէլ անուն Հրեայ մը, ձեռագիր երեք օրինակ «Քէլամը Գաւիմ» գոյնի մը օտարականներու ծախել ուզած մի ջոյն, ձերբակալուեցաւ։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայ մը՝ Էմին էֆ.՝ հարցաքննեց Հրեան որ ըսաւ թէ Մեծ Շուկայի մէջ Ճորճի անուն խանութպան մը յանձնած էր իրեն այդ գիրքերը։ Էմին էֆ. իսկոյն փութաց Ճորճի խանութը և սկսաւ հարցաքննել։ Խանութպանը, կ'ըսէ Իգտամ, տեսնելով որ գործը երեւան ելած է, ոսկի մը սողոսկեց Էմին էֆ.ի ձեռքը, բայց ոստիկանը մերժեց, ըսելով որ պարկեշտ պաշտօնեայ մը այդ տեսակ բանի մը չի զիջանիր։ Թէ՛ Ճորճի և թէ Ռափայէլ ոստիկանութեան դուռը ղրկուեցան։

ՀՐԴԵՀ.— Երէկ գիշեր ժամ 1ուկէսին Ղալաթիոյ Արապ Ճամի թաղին մէջ փայտաշէն տուն մը վերի յարկէն հրդեհ ծագելով առաստաղը ու քանի մը բազմոցներ այրեցան, բայց շուտով առաջքը առնուեցաւ։ Հրդեհը առաջ եկած էր քարիւղի լամբարի մը շրջելէն։

ՍԱՐԸՇԱՐԻ ՈՃԻՐԸ.—Ինչպէս ծանուցինք, Սարըշար Եէնի Մահալլէի կողմը Եուսուֆ անուն խանութպան մը իր խանութին մէջ մեռած գտնուելով, գեղագործ Համբարձում աղա իբրեւ կասկածելի ձերբակալուած էր. բայց Համբարձում աղա երէկ ազատ արձակուեցաւ, վասն զի դատական պաշտօնեաներուն կողմէ կատարուած քննութեամբ բացորոշապէս հաստատուած էր թէ անմեղ է։ Ոստիկանութիւնը կը շարունակէ իր խուզարկութիւնները, բուն ոճրագործը գտնելու համար։

ՄԱՃԱՐԻ մէջ, ինչպէս ծանուցինք, Էօժէնի անուն աղջիկը սպաննող Սիւլէյման, երէկ, անձնատուր եղաւ՝ Թաքսիմի պահականոցը դիմելով և յայտարարեց թէ նոյն օրը թէեւ ինք Ամպէի հանրատունը գացած էր, սակայն Էօժէնիի հետ տեսակցելէ առաջ մեկնած էր։ Ոստիկանութեան կողմէ կատարուած քննութեամբ հաստատուած է սակայն որ Սիւլէյման է հեղինակը գործուած ոճրին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Արգասի փողոցը՝ Սթավրուլայի հանրատանը մէջ, երէկ գիշեր ժամ 3ին, ոճիր մը գործուեցաւ։ Նաւավար Հօգգը ու Սափրիչ Մէհմէտ, երէկ գիշեր, Ղալաթիոյ Խրիստոս եկեղեցիին մօտ գինետուններուն մէջ կ'արբենային. քիչ ետքը անոնց մօտ գնաց Սթավրուլա և գաւաթները սկսան պարպուիլ։ Յետոյ երեքն ալ գացին նոյն հանրատունը, բայց հոն հանդիպեցան Սթավրուլայի հոմանիին՝ Սալիմ Բէհլվան և վայրկենապէս կռիւ մը ծագեցաւ։ Սալիմ դաշոյն մը զարկաւ Մէհմէտի։ Հօգգը դաշոյնը քաշելով յարձակեցաւ Սալիմի վրայ ու կռնակէն քանի մը անգամ զարկաւ։ Մէհմէտ ալ Հօգգը վիրաւորեց։ Այդ միջոցին Սալիմ դուրս նետուեցաւ, բայց սարահանի մը առջեւ ինկնալով մեռաւ։ Հօգգէի վիճակը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։ Մէհմէտ քիչ վերջը ձերբակալուեցաւ։

ՍԱՄՍՈՆԻ վաճառականներէն Մէհմէտ Ասըմ էֆ. անցեալ գիշեր, Ղալաթիայէն Բերա գացած ատեն երեք հոգի վրան յարձակեցան. երկուքը ձեռքերը բռնեցին և մէկն ալ անոր գրպանէն ոսկի ժամացոյցը ու շղթան և քսանըհինգ ոսկին յափշտակեց։ Երեքն ալ փախան։ Ոստիկանութիւնը իմանալով իբրեւ կասկածելի ձերբակալեց Ալի, Քեամիլ ու Օսման անուն անձերը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ.—Չորրորդ էջին մէջ հրատարակուած ցուցակէն կ'երեւայ թէ Պրուսայի, Նիկոմիդիոյ և իր շրջականերուն մէջ 202,654 ունկի տեղական շերամի հունտ հասցուած է, և 1003 ունկի և 20 կրամ ալ օտար հունտ։ Որով շրջակայութեան հանած հունտերուն գումարը կը հասնի 203,657 ունկի և 20 կրամի (5091 քիլօ և 445 կրամ) 1901 (1307) տարուան մէջ։ Այս թիւը բաղդատելով 1900 (1306)ի արտադրութեան հետ, 7272 ունկի և 18 կրամի աւելցութիւն մը կը տեսնուի տեղական հունտերուն համար, և 897 ունկի օտար հունտերուն համար։ Ընդ ամէնը 8169 ունկի և 18 կրամի աւելցութիւն մը գոյացած է 1317 տարուան հասցուած հունտերուն մէջ։ Պրուսայի և Նիկոմիդիոյ շրջականերէն օտար երկիրներ արտածուած հունտերուն քանակը կը հասնի 457,520 ունկի և 20 կրամի։ Այս թիւը 1900ի արտածմանց հետ բաղդատելով 38294 ունկի և 10 կրամ աւելի է։ Ասկէ զատ, օսմ. միւս նահանգները արտածուած են նաև 21,092 ունկի և 5 կրամ տեղական շերամահունտ, որուն 17,279 ունկին առաջնակարգ տեսակէ են։ Այս հունտերուն ի՛նչ քանակով օսմ. միւս նահանգները արտածուած ըլլալը մանրամասնուած է չորրորդ էջը հրատարակուած ցուցակին մէջ։ Հունտին ունկին 15 ղրշ. ոսկեդրամ հաշուելով այս արտածումին արտադրած գումարը կ'ըլլայ 68,622 1/8 ոսկի, որ 2640 ոսկիի նուազութիւն մը ցոյց կու տայ 1900ի շրջանին հետ բաղդատմամբ։ Ասիկա առաջ եկած է հունտերուն գնոյն անկումէն։ Օսմ. միւս նահանգները արտածուած հունտերուն արժէքը կը ներկայացնէ 3169.80 օսմ. ոսկիի գումարը, որուն վրայ եթէ աւելցնենք օտար երկիրներ արտածուած հունտերուն արժէքը, կ'ունենանք 71,792 օսմ. ոսկիի գումար մը։

SANTAL MIDY

Բժիշկները ա՛լ հոս չեն գործածեր ո՛չ քուպէպէն, ո՛չ քոփահուէն և ոչ ալ օրէան, այլ անոր տեղ կը յանձնարարեն Սանդալ Միտին։ Իրական դեղագործները կը մերժեն այն ամէն պատիճները, որոնց վրայ Միտի անունը չկայ։

Ազգային Լուրեր

Կարնոյ Առաջնորդ Տ. Զաւէն Ծ. Վրդ. լանջախաչի շնորհումը ծանուցանող կոնդակը ընդունելով՝ շնորհակալութիւն և երախտագիտութիւն յայտներ է Հայրապետական այս շնորհումին համար։

—Վարագայ վանքին որբանոցի հոգաբարձութիւնը, որ վերջերս վերակազմուեցաւ Պատրիարքարանի կողմէ, գործի ձեռնարկեր և իր դիւանը ընտրեր է։ Որբանոցի տեսուչ Պ. Գալըղեանը պաշտօնէ դադրեցուցեր և անոր տեղ ուրիշ մը կարգեր է։

—Տիգրանակերտի առաջնորդ Տ. Եզեկիէլ Ծ. վարդապետի առաջնորդական պաշտօնը հաստատող Պատրիարքական կոնդակը, փետր 26 թուով, Տիգրանակերտի Խառն Ժողովին կը ղրկուի այսօր կամ վաղը։

—Տեղական թերթ մը այսօր թէեւ գրած էր թէ Պատրիարքարանի պաշտօնեաները Բարեկենդանի պատճառաւ շաբաթ օրը բացակայ գտնուած էին, սակայն ամէնքն ալ ամբողջովին ներկայ գտնուեր են և մինչեւ ժամ 11 ուկէս իրենց պաշտօնին վերաբերմամբ գործերով զբաղեր են։

—Վսեմ. Տոքթ. Խօճասարեան էֆ., որ քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ էր, առողջացեր է, սակայն տակաւին դուրս չելլեր և հիւանդներ կ'ընդունի երկու օրէ ի վեր միայն։

—Սամսոնի առաջնորդ Տ. Յակոբ Եպիսկոպոս Պաֆրայի Թաղական Խորհուրդին խնդրանքին և հրաւէրին վրայ, Պաֆրա մեկներ է, տեղւոյն երկսեռ վարժարանի հիմնարկէքին առթիւ։

—Երզնկայէն կը ծանուցանեն թէ կարգալոյծ Աժտէրեան Գարեգին Երզնկա բնակած օրէն ի վեր չուայտ կեանք մը կ'անցնէ, միշտ պանդոկներու և գինետուններու մէջ թրեւելով։ Այս առթիւ Երզնկացիք խնդրեր են որ վանք մը ղրկուի։

—Մայր-Աթոռէն 450 ոսկի նպաստ գումար մը ղրկուեցաւ Պատրիարքարան, ի նպաստ Կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալներուն։

—Սամաթիոյ Տ. Անանիա քահանան և Մայր եկեղեցիի Տ. Եղիշէ քահանան, Ս. Պատրիարք Հօր հրամանով պիտի շարունակեն իրենց քահանայագործութիւնը։ Երկու շնորհազուրկները վերջերս մեղայագիր մը մատուցանելով Ս. Պատրիարքին, ներումն խնդրած էին։

—Ազգ. Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան անդամները անցեալ շաբաթ օր Հիւանդանոց երթալով, բոլոր յարկերը այցելեցին։ Ներքին բարեկարգութեան մասին հրահանգ տուին պաշտօնեաներուն, յիշեցնելով իրենց պատասխանատուութեան բաժինը։

—Սամաթիոյ ամբաժան Թաղ. Խորհուրդը ստանձներ է իրեն առաջարկուած պաշտօնը և արդէն իսկ պաշտօնի ձեռնարկած է։

—Պրուսայի հայոց եկեղեցիին կենաց Փայտին վրայ գտնուող ծանրագին քար մը, քանի մը հարիւր ոսկի արժէքով, գողցուեր է վերջերս։

—Բարիզի 1900ի ցուցահանդէսին օսմ. բաժնին մասնակցած են 11 Հայեր, 115 մասնակցողներու մէջ, որոնք ամ մրցանակները շահած են.— Ոսկի շքադրամ ընդունած է Պ. Զաքարեան, պղնձէ՝ Պ. Շահին, իսկ պատուոյ յիշատակութեան արժանացած են Պ. Պ. Շաղաւեան և Տէրզեան։ Փորագրութեան մէջ ոսկի շքադրամ ստացած է Պ. Շահին, ճարտարապետութեան մէջ պղնձէ շքադրամ Պ. Թաշճեան, Քանդակագործութեան մէջ պատուոյ յիշատակութեան արժանացեր է Պ. Պէկեան, իսկ երաժշտութեան մէջ Պ. Թաշճեան։ Երկրագործական գործիքներու ցուցադրութեան մէջ ոսկի շքադրամ ստացած է Պօղոս Նուպար փաշա։ Պատուոյ յիշատակութեան արժանացած են Սարգիս Պէզիրճեան և Պ. Թաշճեան՝ դերձակութեան մէջ, Օր. Ռօզա Պէզիրճեան՝ ձեռագործութեան, Պ. Կարապետ Չէլէպեան՝ բժշկական տարազներու ցուցադրութեան մէջ։ Ասեղնագործութեան մէջ արծաթ շքադրամի արժանացած են Օր. Էլսա և Վիրժինի Արվանեան։ Պղնձէ շքադրամ ստացած է Պ. Գէորգ Մելիքեան՝ կօշկակար։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Կարապետ էֆ. Գըլըճեանի ընդ. Օր. Արմենուհի Դիւզեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Բարսեղ և Գաբրիէլ էֆ.ք Քիւրքճեան։

—Հանգուցեալ Տիկին Կալինէ Տէվլէթեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս. Տիկին Մարգրուհի Ճանիկեան (քոյր հանգուցեալին) 216, Թագէոս էֆ. Պէկեան (եղբայր հանգուցեալին) 324 ղրուշ։

(Հոգաբարձութիւն)

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեան դիւրութեան համար։

Հեռագիրներ Այսօրուան

(Աժանս օր Քոնսթանթինոբլ)

ՊՈՒԷՐՆԵՐՈՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ
ԼՈՐՏ ՄԵԹՀՈՒԻՆ ԳԵՐԻ ԻՆԿԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 մարտ.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ պատերազմական նախարարը կարդաց Լորտ Քիչնէրի մէկ հեռագիրը ծանուցանող թէ Տըլարէի հրամանատարութեանը տակ գտնուած Պուէրներ յարձակեր են Լորտ Մէթհուէնի վրայ։ Անգլիացիներուն կորուստն է 51 մեռեալ, 77 վիրաւոր և 201 ալ գերի ինկած։ Լորտ Մէթհուէն վիրաւորուեր ու գերի ինկեր է։

—Լորտ Քիչնէրի այն լուրը որ Լորտ Մէթհուէնի պարտութիւնը կը ծանուցանէր, բուռն ծափահարութիւններով ընդունուեցաւ Իրլանտացի երեսփոխաններուն կողմէ։ Նախարարական երեսփոխանները խստիւ բողոքեցին։

—Լորտերու Ժողովին մէջ, Լորտ Քիչնէրի հեռագիրը կարդացուելէ ետքը, Լորտ Ռոպէրթս յայտարարեց թէ պէտք է զգուշանալ որ և է քննադատութենէ մինչեւ որ հաստատուի պարտութեան պատասխանատուութիւնը։

—Լորտ Քիչնէրէն ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պուէրները գրաւեր են անգլիական զօրախումբին բոլոր թնդանօթները ու գոյքերը։ Բէյքըս զնդապետն ալ ստիպուեր է անձնատուր ըլլալ։

ԿՈԼՉԸՍԹԸՐ.—Իրլանտական դաշնակցութիւնը նորէն գործի սկսած ըլլալով Սուիֆըլքի զօրագունդին երկրորդ վաշտը հրաման ստացաւ՝ Իրլանտա ուղեւորելու համար։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովը ատենապետ ընտրեց Պ. Պիանքերին։ Այդ ընտրութիւնը բուռն ծափահարութիւններով ընդունուեցաւ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԼՈՆՏՈՆ, 10 մարտ,—Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ թէ կարեւոր ճակատամարտ մը կատարուեր է Լորտ Մէթհուէնի և պուէր զօրավար Տըլարէի զինուորներուն միջեւ։ Անգլիացիներէն երեք սպաներ ու երեսուն զինուորներ սպաննուեր, հինգ սպաներ ու 72 զինուորներ վիրաւորուեր և սպայ մը ու երկու հարիւր զինուորներ ալ գերի ինկեր են։ Պուէրները նաեւ չորս թնդանօթներ գրաւեր են։ Լորտ Մէթհուէն ալ վիրաւորուեր ու գերի ինկեր է Պուէրներուն ձեռքը։

—Լորտերու Ժողովին մէջ մեծ սրտաբեկութիւն պատճառեց Լորտ Մէթհուէնի պարտութիւնը։ Լորտ Սոլզպըրի, Լորտ Ռոպէրթս և Լորտ Սըլպօռն մեծապէս գովեցին Լորտ Մէթհուէնի արիութիւնը։

—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ իրլանտացի երեսփոխանները «հուռռա» գոչեցին երբ իմացան անգլիական պարտութիւնը։ Մեծամասնութիւնը խստիւ բողոքեց այդ ցոյցին դէմ։

—Լոնտոնի սակարանին մէջ Լորտ Մէթհուէնի պարտութեան լուրը զգալի անկում առաջ բերաւ հարաւային Ափրիկէի հանքային արժեթուղթերուն գիներուն վրայ։ Թրանսվալի գինն էր 3.50 և Ռանտմին 11.50։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Մ. Նահանգաց ծովային նախարար Պ. Լոնկ հրաժարական մատոյց Պ. Ռուզվելթի։ Մայիս 1ին պիտի թողու իր պաշտօնը։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Մ. Նահանգաց ծովային նախարար Պ. Լոնկ հրաժարեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Քանթոնէն կը հեռագրեն թէ նոյն քաղաքին գետին մէջ տեղի ունեցած ընդհարման մը հետեւանօք 150 հոգի խղդուած են։

—Անգլիոյ Էտուարտ թագաւորը Բարիզ այցելելով, ներկայ պիտի գտնուի Ելիզէի պալատին մէջ տրուելիք հացկերոյթի մը։

—Լա Հէյէն կը հեռագրեն թէ նախագահ Քրիւկէր բացարձակապէս անտեղեակ է պուէր պատերազմիկներու՝ Անգլիայէն հաշտութիւն խնդրելուն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	Օ. Ո.	28	23
Ամէնէն բարձր գին	»	28	27 1/2
Ամէնէն վար գին	»	28	21 1/2
[illegible]	Ֆր.	113	50
Ամէնէն բարձր գին	»	113	87 1/7
Ամէնէն վար գին	»	113	—

ԲԱՑՈՒՄ 26 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	Օ. Ո.	28	23
[illegible]	Ֆր.	113	25
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		14	15
Օսմ. Փոնքա		—	—
[illegible]		0	10
[illegible]		0	12
Օսմ. Շոգն. Ընկ.		2	55
Թրամուէյի բաժնեթ.		5	80
» [illegible]		1	55
» [illegible]		4?2	—
[illegible]		476	—
[illegible]		142	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն [illegible]	Ղրշ.	110	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ	Ֆր.	22	68 3/4
» » » չէք	»	22	70
[illegible] չէք	Մարք	18	57
[illegible] չէք	Քրոն.	21	73

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	06
Ռուս իմբերիալ	»	90	—
[illegible]	»	51	5
[illegible]	»	108	05
[illegible]	»	98	—
[illegible]	Օ. Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՍԱԿԱՐԱՆՔ
ԼՈՆՏՈՆ, 10 Մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	94	31
Օսմանեան Թուրք Սէրի Բ.	51	50
Օսմանեան Թուրք Սէրի Դ. բաց.	26	—
Օսմանեան Թուրք Սէրի Դ. գոց.	26	87
Օսմանեան Պանքա	15	37
Օսմանեան 1890	—	—
Հելլենական 5 %	40	—
» Մոնոփոլ	44	50
[illegible] 1888	84	—
[illegible]	107	63
[illegible]	165	50
Թրանսվալ	5	62
[illegible]	14	87
Փոխառութիւն	25	32 1/2

ԲԱՐԻԶ 10 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	35
» » 3 1/2 %		102	
Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.) բաց.	Ֆր.	26	45
) գոց.	»	26	37
» » » Բ.	»	52	—
» » » Գ.	»	38	30
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	561	—
Օսմանիէ	»	—	—
[illegible]	»	113	75
Օսմ. [illegible]	»	—	—
Օսմ. Ռէժի	»	319	—
[illegible] 4 %		—	
Ռիօ Թինթօ		1056	—
[illegible]	»	101	15
Սպանիական արտաքին	»	77	27
[illegible]	»	144	—
[illegible]	»	25	150
[illegible]	»	—	—

ՊԷՌԼԻՆ 10 Մարտ

[illegible]		—	—
[illegible]	»	113	90
[illegible]	»	101	90
[illegible] Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	330

ՎԻԵՆՆԱ 10 Մարտ

[illegible] Լոնտոնի վրայ		240	10
[illegible]		109	20
Օսմ. Ռէժի		296	—

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—4առ հարիւր Բիթօռլի Օսմ. պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ՝ յառաջիկայ մարտ 1)14էն սկսեալ, իրենց պայմանաժամը այդ թուականին ելլող թիւ 23 կտրոնները և 1902 փետրուար 1)14ի վիճակահանութեան մէջ ելլուած այս պարտաթուղթերուն թիւերը պիտի վճարուին բացի կիրակիէն ամէն օր ժամը 10էն 2ուկէս (Ը. Ե.) և ուրբաթ օրերը 10էն մինչեւ կէս օր Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային կողմէ։ Իրենց պայմանաժամը լրացուցած կտրոնները և նոյն պարտաթուղթերուն ելլուած թիւերը պէտք է նոյն օրերը նոյն ժամուն ներկայացուին վճարուիլ համար։ Կտրոններուն և պարտաթուղթերուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուահամարեալ պօրտըրօներ, պիտի տրուին ստացագիրներ, որոնք 10 օր ետքը Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային պիտի ներկայացուին վճարուելու համար։

* * *

1890ի 4առ հարիւր Օսմանեան փոխառութեան պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ մարտ 1)14էն սկսեալ, իրենց պայմանաժամը այդ թուականին ելլող թիւ 24 կտրոնները և 1902 փետրուար 1)14ի վիճակահանութեան մէջ ելլուած այդ պարտաթուղթերուն թիւերը պիտի վճարուին բացի կիրակիէն ամէն օր ժամը 10էն 2ուկէս (Ը. Ե.) և ուրբաթ օրերը 10էն մինչեւ կէս օր, Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային կողմէ։ Իրենց պայմանաժամը լրացուցած կտրոնները և նոյն պարտաթուղթերուն ելլուած թիւերը պէտք է նոյն օրերը նոյն ժամուն ներկայացուին վճարուելու համար։ Կտրոններուն և պարտաթուղթերուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուահամարեալ պօրտըրօներ, պիտի տրուին ստացագիրներ, որոնք 10 օր ետքը Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային պիտի ներկայացուին վճարուելու համար։

* * *

4առ հարիւր Օսմ. փոխառական պարտքի պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ մարտ 1)14էն սկսեալ իրենց պայմանաժամը այդ թուականէն ելլող նոյն թուղթերուն թիւ 37 կտրոնները պիտի վճարուին բացի կիրակի օրերէ ամէն օր ժամը 10էն 2ուկէս (Ը. Ե.) և ուրբաթ օրերը 10էն մինչեւ կէս օր, Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային կողմէ։ Իրենց պայմանաժամը լրացուցած կտրոնները պէտք է նոյն օրերը նոյն ժամուն ներկայացուին գանձուելու համար։ Կտրոններուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուահամարեալ պօրտըրօներ, պիտի տրուին ստացագիրներ, որոնք 10 օր ետքը Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային պիտի ներկայացուին գանձուելու համար։

Կ. Պոլիս 20)5 մարտ 1902 2—8

* * *

ՎԱՐՁՈՒ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐ

Բերա Մեծ Փողոց թիւ 347 Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը արժէթուղթեր, գոհարեղէններ եւայլն պահելու համար հանրութեան տրամադրութեան տակ դրած է դրամարկղներ, զորս վարձողները ապահովութեան մասին ամէն կերպով վստահ կրնան ըլլալ, գիշեր ցորեկ եղած պահպանութեան հետեւանօք։ Դրամարկղներուն գտնուած ստորերկրեայ զրահապատ սրահը շինուած է Պոլըընի Զաթվուսս տան գործաւորներուն կողմէ, երկաթէ, չիմէնթոյէ և երկանաքարէ, և բոլորովին ապահովուած է հրդեհի և գողութեան դէմ։ Ստորերկրեայ դրամարկղներու կղպանքը փակուած է ապահովիչ մեքենայով մը, որով վարձողին բացակայութեան ատեն ոչ մէկ բանալի կամ գործիք կրնայ կղպանքին մէջ խոթուիլ։ Դրամարկղ վարձողներուն համար գրասենեակ մը յատկացուած է, ուր անոնք կրնան իրենց արժէթուղթերուն եւն. վերաբերեալ ամէն հաշիւ հանդարտութեամբ տեսնել։

Կ. Պոլիս, 1 մարտ 1902 3—10

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունի

ԻԼԱՆ

Շիրքէթը Խայրիէ վափորլարը գահվէ օճագլարընըն միւտտէթը իլթիզամը [illegible] միւնգազի օլաճաղընտան [illegible] 318 սէնէսինին իպթիտասընտան [illegible] 27ինճի չէրշէնպէ կիւնի [illegible] սաաթ 6տան 8է գատար Շիրքէթը մէզքիւրէ Իտարէ Մէճլիսինին [illegible] իլան օլունուր։

Ֆի 5 շուպաթ սէնէ 317
803 7—10

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

1317 (1901) ՏԱՐՒՈՅ ՇԵՐԱՄԱՀՈՒՆՏԵՐՈՒ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՄԷԿ ՑՈՒՑԱԿԸ

	ՀԱՍՑՈՒԱԾ ՇԵՐԱՄԱՀՈՒՆՏ տեղ. հունտեր ոսկի կրմ.	օտար հունտեր ոսկի կրմ.	գումար ոսկի կրմ.	ԱՐՏԱԾՈՒԹԻՒՆ Թուրքիա ոսկի կրմ.	օտար երկիրներ ոսկի կրմ.
ՊՐՈՒՍԱ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՆԵՐԸ					
1317 տարի (1901)	150871 13	—	150871 13	15968 20	444405 15
1316 » (1900)	133135 19	38 10	133172 4	33570 20	392241 10
1317 » (1901)	+ 17759 19	− 38 10	+ 17619 9	−17602 —	+ 52164 5
ԻԶՄԻՏ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՆԵՐԸ					
1317 տարի (1901)	51782 12	1003 20	52785 7	5123 10	13115 5
1316 » (1900)	62247 15	68 10	62315 23	4800 10	26985 —
1317 » (1901)	− 10465 1	+ 935 10	− 9530 10	+ 123 —	— 13869 20
ՊՐՈՒՍԱ ԵՒ ԻԶՄԻՏ ՄԻԱՑԵԱԼ					
1317 տարի (1901)	202654 —	1003 20	203657 20	21092 5	457520 20
1316 » (1900)	195381 7	106 20	195488 2	38371 5	41922 10
1317 » (1901)	+ 7272 18	+ 897 —	+ 8169 18	−17279 —	+38295 10

ՑՈՒՑԱԿ ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱԾՈՒԹԵԱՆՑ

	1317ին ոսկի կրմ.	1316ին ոսկի կրմ.	1317ին ոսկի կրմ.
Ռուսիա և Պարս.	451459 —	399266 10	+52192 15
Ֆրանսա	120 —	118 5	+ 1 20
Յունաստան	3200 20	8988 5	− 5787 10
Պուլկարիա	1454 20	8074 10	− 6619 5
Սերպիա	— —	36 —	− 36 —
Իտալիա	25 5	— —	+ 25 5
Գումար	457520 20	419226 10	+38294 10

ՑՈՒՑԱԿ ՕՍՄ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱԾՈՒԹԵԱՆՑ

	ոսկի կրմ.
Պոլիս	1428 16
Չաթալճա	255 15
Չանագ Գալէ	33 15
Իզմիր	652 20
Սելանիկ	7020 10
Հալէպ	2239 5
Պէյրութ	25 5
Սուրիա	18 5
Գասթէմունի	10 20
Էնկիւրի	1126 20
Գոնիա	2352 —
Տրապիզոն	318 —
Տիարպէքիր	120 —
Խարբերդ	15 15
Մանասթըր	280 30
Էտիրնէ	5114 20
Գումար	21092 5

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. հրամանաւ հաստատուած Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պետերսպուրկ Ընկերութեան պաշտօնը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,3
1898ի հասոյթը	34,775,
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	184,172

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Յ. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ [illegible]
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ և
ԹԷՕՏՈՐ ԲԷՔԷՐ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ 396

(Տանճի գարեջրատան վրայի յարկը, հիւղ Զրպուճենաց դիմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենադժուարին [illegible] ատամները մէկ անգամէն կը լեցնէ. ցաւով [illegible] և բուժուած վերադարձնելու պայմանաւ։

Նորանշանք [illegible], [illegible] և [illegible] ատամներ կը պատրաստուին, [illegible], պէտք [illegible] ցաւ [illegible], [illegible] և [illegible] [illegible]։

[illegible] հիւանդութիւնք [illegible] կը բուժուին [illegible] [illegible] և [illegible] [illegible] [illegible]։

Ե. Գ. Ձեռնարկը [illegible] (միջնէն կէս օր) [illegible] (միջնէն կէս գիշեր) [illegible]։

[illegible] 11 107

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ապաքինողներու, տկար կազմ ունեցողներու, արեան աղքատութեան և մարմնի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութենէ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը գանձեցնեն զայն գործածողները, որոնք կամ զարշանքով կը խմեն և կամ կը ստիպուին բնաւ չի խմել։ Ֆրանսայի բժշկական կաճառէն տօքթէօր ԲՈՒՐԹՈՒԼ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԹՈՒԼԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ անուամբ, որ հասարակ ձկան իւղերու զզուեցուցիչ համէն ու հոտէն զերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և անհոտ, եղւէնի ու մանիշակի հոտը կը զգացնէ, ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մըն է գործածելու։ Ո՛չ խմուելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը։ Բժիշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԹՈՒԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ միեւնոյն ժամանակ ազդեցիկ և փորձուած դարմանն է դժուարաշնչութեան, կուրծքի իջուածքներու, հազբուխի, կուրծքի տըկարութեան և մինչեւ իսկ կրծայ առաջքն առնել թոքախտի։ Ամէն ճաշէ առաջ մէկ մէկ դգալ առնել պէտք է։

Կը ծախուի Պահճէ գաբու Բիւչիւքի ն դեղարանը, Սուլթան Համամ Մէջիտի Լէնտս և Պոնտիքիանոսի դեղի մթերանոցները և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ։

796 12—52

ՁԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորապէս աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆօսֆօրը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆօսֆօրը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կորսնցնեն ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորապէս ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, միտքը կը տրոփէ և դեռ այս կարգի շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆօսֆօրը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտներէն Պիլեօն՝ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը, ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կու տայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Ovo-Lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամենէն ազդու դեղն է շաքարախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 Ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, առոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛և է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի. Նմանապէս ո՛և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 Ֆր.։

Գոնձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ու կէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ԲՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մերքէզեան փողոց, Հէտիւ խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

Քննիչ գործակալութեան Ա. ԿԻՒՐՃԵԱՆ։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշայի [illegible], Թիւ 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու և ասուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անոյշները և զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին։ Վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաեւ Ֆոնտան և ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։

Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին։ Գիները շատ աժան են։ 91—104

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Յանոսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են. ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բաղդէօսեան դրութեամբ զտուած յատուկ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխուցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 ական. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, ևլն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդային ապահովագրութիւն կեանքի վրայ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, ամսական փոքր վճարումներով։—(Միեւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, թիւնելի ևլն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպիսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դիմը. Ինայէթ խան, Թիւ 7, 8, 9։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէշթա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանք	114 միլիոն ֆրանք	461,030,390 ֆրանք

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, շահաբաժնի մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Բէրա, Թիւնէլի հրապարակը։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. Կայս. Պանքայի

747 36—52 Տնօրէն Արեւելքի համար Լ. ՊՕՆՏԻ

VIN DE BUGEAUD

TONI-NUTRITIF au QUINQUINA et au CACAO

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻ

ԿՈՐՈՎԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆՔԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ՔԱՔԱՕՅՈՎ

Կորովիչ դեղերու լաւագոյնը։ Կը վերանորոգէ արիւնը, ուժերը, կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը գրգռէ ախորժակը, կը կազդուրէ ստամոքսային գործարանները, մէկ խօսքով կը յարմարի բոլոր տկար ու յոգնած մարդոց։ ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie
5, Rue Bourg-l'Abbé, PARIS

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կու տայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible]

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1437	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	189
[illegible]	3807	[illegible]	2936	[illegible]	1695	[illegible]	1273	[illegible]	1115
[illegible]	1661	[illegible]	835	[illegible]	775	[illegible]	3709	[illegible]	1725
[illegible]	2377	[illegible]	4812	[illegible]	1531	[illegible]	3557	[illegible]	4191
[illegible]	1332	[illegible]	937	[illegible]	2720	[illegible]	1057	[illegible]	1209
[illegible]	1364	[illegible]	2382	[illegible]	3600	[illegible]	1738	[illegible]	1333
[illegible]	1076	[illegible]	1718	[illegible]	425	[illegible]	2619	[illegible]	1548
[illegible]	341	[illegible]	504	[illegible]	2264	[illegible]	1063	[illegible]	3327
[illegible]	6681	[illegible]	2464	[illegible]	5540	[illegible]	4120	[illegible]	1475
[illegible]	1672	[illegible]	1580	[illegible]	1039	[illegible]	1072	[illegible]	487
[illegible]	1327	[illegible]	1861	[illegible]	1052	[illegible]	1575	[illegible]	3029
[illegible]	1344	[illegible]	354	[illegible]	3807	[illegible]	1637	[illegible]	1914
[illegible]	1034	[illegible]	1383	[illegible]	1700	[illegible]	319	[illegible]	1335
[illegible]	2732	[illegible]	349	[illegible]	1057	[illegible]	4339	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1224	[illegible]	4582	[illegible]	2273	[illegible]	1835	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3697	[illegible]	3060	[illegible]	1648	[illegible]	1848	[illegible]	[illegible]
[illegible]	4325	[illegible]	1343	[illegible]	2181	[illegible]	1789		

Քօլենսօ շոգենաւը, Նաւապետ Շէքըլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալս [illegible]
Թիւ 22—24, [illegible] խան, Ղալաթիա 377

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Յայտնի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներուն։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անստգիւտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէն մէկուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Իւնիոն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Քասթիկլիօն Բարիզ։

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ՈՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Կշ. 26/11 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Կշ. 27/12 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ ([illegible] Աղեքսանդրիա, [illegible], [illegible] ու [illegible])։
Եշ. 28/13 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 28/13 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, [illegible], [illegible], Տրապիզոն, Բաթում ու [illegible] ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Ու. 1/14 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։ [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Մարտ 11ին Անատոլի, Մարսիլիայէն։
» 17ին Սիռէֆասի, Անտ. եկերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մարտ 10ին Գառամանի, ուղ. Մարսիլիա։
» 12ին Անատոլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։
» 18ին Սիռէֆասի, ուղ. Մարսիլիա։

[illegible] Բարիզի [illegible]. [illegible] 245 ֆրանք. [illegible] 175 ֆրանք. [illegible] համար, դիմել [illegible] [illegible] 518 [illegible]

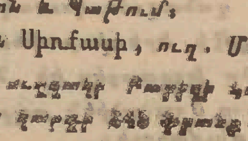

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլ և [illegible] մէջ [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3501
[illegible]	10500	[illegible]	3506
[illegible]	10600	[illegible]	3008
[illegible]	9000	[illegible]	2505
[illegible]	9000	[illegible]	2506
[illegible]	9000	[illegible]	3504
[illegible]	9000	[illegible]	2508
[illegible]	9000	[illegible]	2506
[illegible]	9000	[illegible]	2000
[illegible]	8700	[illegible]	906
[illegible]	8700	[illegible]	808
[illegible]	8700	[illegible]	800
[illegible]	8500		

[illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ [illegible]
Ղալաթիա, [illegible]
563 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible] Լիվերփուլ և Ամերիկայի մէջ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	13900	[illegible]	5591
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4841
Լուքանիա	12952	[illegible]	3339
Քամփանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2886
Ումպրիա	8128	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	2555
Սէրվիա	7392	[illegible]	2181
Աւրանիա	7269	[illegible]	1814

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻՔԸՐ
Joly et Seager
[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible]

Արտօնատէր [illegible]